ԺԴ· ՏԱՐԻ 5603 (Ն· Տ·) 29 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1896 17 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1896 15 ՌԱՄԱԶԱՆ 1313 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ووك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան	արժէք	150
» »	Վեցամսեայ	»	»	75
» »	Եռամսեայ	»	»	40
Օտար Երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք		56
» »	Վեցամսեայ	»		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ		50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հետեւեալ տան տպագրական մեքենաներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ՕՐՈՒԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻՒ.—ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ ՈՒ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ.— ԴԻԶՈՒԱԾ ԳԻՐՔԵՐ։

Տ. Գիւտ քահանայի Լուսոյն վրայ «Բակր»ի քննադատական տեսութիւնը որ երկու մասով հրատարակուեցաւ Արեւելքի մէջ, լուրջ ու անկողմնակալ ուսումնասիրութեան արդիւնք, իբրեւ օրինակ կրնայ ծառայել գրական քննադատութեան որ թերին ու լաւը մատնանիշ կ'ընէ, առանց վիրաւորելու կամ չփացնելու այն հեղինակները որոնց վրայ կը խօսի։ Չափազանցութիւններէ զգուշանալ, այս է իր գլխաւոր յատկանիշը։

Արդէն իսկ, առաջին օրէն, երբ երեւցաւ մեր նոր աշխատակցին կրօնական անդրանիկ յօդուածը, որ օրուան տօներուն նուիրուած տեսութիւններու և յիշատակարաններու շարք մը պիտի կազմէր, ո՛չ միայն կրօնասէրները՝ այլ մանաւանդ բանասէրներու ուշադրութիւնն հրաւիրեց իր վրայ. և շատեր կը հարցունէին—Ո՞վ է «Բակր»։

Ինչո՞ւ այս հետաքրքրութիւնը. որովհետեւ երիտասարդ եկեղեցականը,— գոնէ այսքանն ըսելու անխոհեմութիւնը պիտի ներէ մեզի անշուշտ,— գիտէ իր գաղափարները մասնաւոր ջահեկանութիւնով մը ներկայել, և գրականութիւն խառնել ամենէն անգրական նկատուած նիւթերուն շուրջը. իր սրտէն ու հոգիէն բան մը խառնել՝ վերակենդանացունելու համար վաղեմանօթ անցքեր որոնք եթէ պատմուէին չոր ու ցամաք, անուշադիր պիտի անցնէին։ Այս ըլլալու չէ՞ ուղղութիւնն անոնց որ կը գրեն կրօնական նիւթերու վրայ կամ կը քարոզեն եկեղեցւոյ բեմէն. փնտռել ինչ որ պարզ է ու գողտրիկ, և ռամիկին ու ուսեալին հաւասարապէս հասկնալի, փոխանակ մանուածապատ ոճեր փնտռելու և խրթին ու անըմբռնելի պարբերութիւններու մէջ գեղերելու որոնք չի հասկցողներուն համար եթէ երբեմն բարձր ոճի պատրանքը կուտան, բայց հասկցողներուն համար կատարեալ պատրանք մը կը դառնան ամեն առեն։ Բարեբաղդաբար, այս բարեշրջումը քիչ շատ կը նշմարուի հիմակ ամեն կողմ, և հազուագիւտ կը դառնան այն քարոզները ու այն կրօնական յօդուածագիրները որոնք ռամիկ դպրոցը կը յիշեցունեն։ Ասոր մեծագոյն օրինակը կուգայ Արարատէն, Մայր Աթոռի Հանդէսէն, որ վերջին երկու տարիներու մէջ մանաւանդ, զգալապէս բարեփոխած է իր կրօնական տեսութիւններուն, յօդուածներուն, յորդորականներուն ձեւն ու ոճը, մասնաւոր հրապոյր մը ընծայելով անոնց ու միօրինակ սահմանէ մը դուրս ելլելով, որ հոգեպարար տպաւորութիւն մը կը թողու ընթերցողներուն վրայ։

* * *

Եթէ մեր հոգեւորականութիւնը ջանադիր է ամեն ժամանակէ աւելի լաւ գրող ու լաւ խօսող հանդիսանալու, գոհացում տալու համար բարեպաշտներու խիղճերուն, չենք կրնար մոռնալ նաեւ որ գործնականը՝ տեսականին միացնելու ինքնաբեր տրամադրութիւն մը ունի, որուն արդիւնքները կը տեսնուին բարձրաստիճան եկեղեցականներէն սկսելով մինչեւ քահանաները, իւրաքանչիւրն իր իրաւասութեան սահմանին, իր շրջանակին, իր թաղին մէջ, ջանադիր կ'ըլլայ ցաւեր ամոքելու, անմիջական պէտքեր լրացունելու, աղքատներ, անպատսպարներ, անօթիներ ազատելու ճակատագրին դժբաղդութիւններէն,—զգացում մը որուն մեծագոյն հաւաստիքը տուաւ այս ձմեռուան խառնաշփոթ օրերուն մէջ, հանդերձեղէն ու զանազան նպաստներ հասցունելով հեռաւոր կարօտ ազգայիններու։ Ժողովուրդը տուաւ լիառատ, իր քսակէն, իր հանդերձեղէնէն, որովհետեւ կ'զմայլէր եղած ձեռնարկութեան գերազանցապէս մարդասիրական հանգամանքը, զոր բացատրելու ոչ նուազ նպաստեցին պերճաբան քարոզութիւններ։

Տ. Գրիգորիս Սրբազան Ալեաթճեան որ գլխաւոր աշխատողներէն մէկն եղաւ հանդերձեղէններու հաւաքման ու պատրաստութեան գործին, Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ, այժմ ևս նոր հրաւէր մը կ'ուղղէ բարեպաշտ ազգայիններուն, «գաւառաց և գիւղօրէից աղքատիկ եկեղեցեաց կրօնական գրքեր հայթայթելու համար»։ Իր ձեռնարկած գործը, որքան և համեստ, մեծ նշանակութիւն ունի, քանի որ մարմնական պէտքերէ ետք՝ հոգեւոր պէտք մը լրացունելու կը ձգտի։ Ճաշոց մը, Աւետարան մը, Ժամագիրք մը, Շարական մը, գիտէք ի՛նչ նշանակութիւն ունին գիւղական եկեղեցիներու, աղքատիկ մատուռներու համար ուր տէրտէր ու ժամուոր անոնց ընթերցման և ունկնդրութեան մէջ կը գտնեն իրենց ջերմեռանդութեան գոհացումը։

Անհատներէ զատ, որոնք նիւթական զոհողութիւն մը սահմանած չի պիտի ըլլան՝ նշանակուած ժամագիրքերէն մէկ կամ մէկ քանի հատ ղրկելով Ս. Խաչի քարոզիչ Սրբազանին, Պոլսոյ մեծ եկեղեցիներն ալ կրնան մասնակցիլ այս գրական նուիրատուութեան, իրենց ունեցած բազմաթիւ օրինակներէն տրամադրելով։

Ամեն հայու համար ճշմարիտ գոհունակութիւն մը պիտի ըլլայ իմանալ որ, կարճ միջոցի մը մէջ, կարելի եղած է իրականացունել Տ. Գրիգորիս Սրբազանի բարեդէպ առաջարկութիւնը։ Զատկական նուէր մը պիտի ըլլան այդ եկեղեցական գրքեր, եթէ ժամանակին հաւաքուին ու ղրկուին, մեր գաւառացի եղբայրներուն ուղղուած։

* * *

«Գրական Նուիրատուութիւն» ըսինք և առիթը յարմար է խօսելու համար համանման նուիրատուութեան մը վրայ որ կը կատարուի աւելի ընդարձակ սահմանի մը մէջ ու կրկին նպատակներով։ Նախ, ինչպէս Ազգ. Հիւանդանոցի պաշտպանեալներուն որոնց ընծայուած օգուտը իր ձեռնհաս գրչով բացատրեց արդէն այդ հաստատութեան յարգելի բժշկապետը։ Տօքթ. Թիրեաքեան մանաւանդ լաւապէս կը շեշտէր որ զուարճալի վէպեր, պատմութիւններ, երգիծական գրուածքներ ամենէն աւելի կը ծառայեն առաջադրուած նպատակին, և իր հրաւէր նոր զարկ և ուղղութիւն տուաւ գիրքերու ընծայութեան ու նուիրման գործին։ Այդ նիւթին վերադառնալու պէտք չունինք։ Միայն թէ, ցաւելով հարկադրուած ենք յայտարարելու, որ խմբագրատուն ղրկուած գիրքերը դիզուած կը մնան գրասեղաններուն վրայ և ի զուր կը սպասեն Հիւանդանոցի գործակատարին որ գայ փոխադրէ զանոնք. նոյն բաղդը, կամ բուն բառը գործածելու համար, նոյն դժբաղդութիւնը ունեցան նաեւ այն սրահները որոնք յատկացուեցան Հիւանդանոցին. տասնէ աւելի հասցէներ ցոյց տրուեցան, քանիցս խնդրուեցաւ Արեւելքի միջոցաւ որ շրջուն պաշտօնեայ մը յատկացուի օր օրին երթալ հաւաքելու համար ձգուած թերթերը. և վերջ ի վերջոյ, կենթադրենք թէ մոռցուեցաւ այս կարգադրութիւն, ինչպէս մոռցուած են գիրքերը որ կը սպասեն իրենց տեղափոխուելուն։ Երկրորդ Նուիրատուութիւնը կը վերաբերի գաւառացի աղքատ ուսանողներուն. անոնց յատկացուած դասագիրքերու ծրարներ ալ կ'աւելնան իրարու վրայ ու չեն առնուիր այն գրատան կողմէ ուսկից պիտի ղրկուին գաւառային դպրոցներուն։

Կարելի չէ՞ քիչ մը աւելի կարգ կանոն դնել այս տեսակ ձեռնարկութիւններու մէջ։ Երբ հանրութիւնը այնքան ջերմագին կերպով ընդունեց իրեն ուղղուած հրաւէրը, և հետզհետէ ղրկեց ու կը ղրկէ իրմէ խնդրուած գիրքերը, կ'արժէր որ զանոնք փոխադրելու, դասաւորելու և իրենց տեղը հասցունելու պաշտօն ունեցողներն ալ նոյն փութեռանդութիւնը ցուցունէին ու ճշդապահ գտնուէին։

Տ.

ՎԵՌԼԷՆԻ ՄԱՀԸ

Ֆրանսայի մէջ մատով համրուող բանաստեղծներէն մէկուն, Վէռլէնի մահուան առիթով, Նորերու հիանալի խմբակէն Մորիս Պառէսի «Ֆիկառօ»ի մէջ գրած խմբագրականը կը ներկայացնենք ընթերցողներուն։

Ա.

Վայրկեա՞նն է միթէ փնտռելու նոր հետզօղներ Վէռլէնի գործին համար։ Ու եթէ անիկա այնքան անգամ ներկայացուեցաւ հասարակութեան, առանց երբեք ընդունելու ընդհանուրին գնահատումը, ինչո՞ւ չընդունէինք մեր ողբացեալ բարեկամին համար այս ճշմարտապէս գրական կացութիւնը։ Թո՛ղ փառքամանութեան ընտրուածը մնայ։

Քանի մը հազար ենք ամբողջ աշխարհին մէջ նկատելու համար Իմաստութեան բանաստեղծը ամենէն յուզողն ու ամենէն մտերիմը մեր բանաստեղծներուն։ Ան մեր Միւսէն ու Հայնէն եղաւ։

Հայնէն, հեռո՜ւ ինձմէ գէշ խօսիլ անոր վրայ. օտար է, գերմանացի մը. գաղտուկ աւանդութիւններ ունի, որոնք մեզ կը շփոթեցնեն։ Ասկից մեր նեղութիւնը՝ մինչդեռ Վէռլէն՝ Մեցի մէջ ծնած զինուորի տղայ, թոռ, ինչպէս բոլոր Ֆրանսացիները, Մեծ Բանակէն հերոսի մը, զուարճացած ժողովրդական երգերով, կավռոշներու բառերով և չափածոյ մանրավէպերու չարաճճիութիւններով, մեր հայրենակիցն էր։ Ու հիւանդանոցի իր անկողնին մէջ, բամբակէ գդակը ականջին վրայ, դէպի ետեւ նետած, բռնելով իր հողէ ծխամորճը, միշտ ճանչցած եմ զանիկա, հակառակ իր բոլոր կենաց դժբաղդութիւններուն, բարի տղայ մը, Ֆրանսացի մը՝ աւանդական ու ժողովրդական տիպարէն։

Իրաւ է որ մենք մեծ բան մը չենք հասկնար այն հանճարէն, զոր մեր անդրանիկները կըսեն թէ կգտան Միւսէի ընթերցումին։ Բայց դատելով այն նկարագրութիւններէն, զոր անոնք մեզի կուտան, ճանաչողութեան այն տեսակին վրայ զոր իրենց կը ներշնչէ Ռոլլայի նշանաւոր չէտօզը, կը տեսնուի որ մենք կը սիրենք Վէռլէնը ինչպէս անոնք Միւսէն, թէպէտև երկուքն ալ ըլլան կատարեալ ցոփակեացներ, որովհետեւ երկուքն ալ ունին աստուածային պարգեւը, ամենէն գեղեցիկ մենաշնորհը.— կը սիրենք զանոնք սիրել։ Իրենց մեղքերը, զոր սէրով լացած են, իրենց զրկանքները այնքան խնամով սքօղուած՝ որքան սպանիական մուրացիկներու վէրքերը, մեզի կը թուին, այն վայրկեանին իսկ, կեանքի պայմանները, ու մենք կը զգուշանանք անոնց քար նետելէ, որովհետեւ մենք ալ կեանքի զաւակներն ենք։

Զարգացման ընթացքին մէջ, ֆրանսական տիպարին՝ որ իրաւ ամենէն հաճոյալին, ամենէն ընկերականն է տիպարներուն, կը գտնենք միշտ այդ տեսակէն սիրուն դէմքեր, որ առանց մէկուն վնասելու, պատշաճութիւններէն դուրս, ինքզինքնին կը պահեն ուժով.— Ֆրանսուա Վիյեօն, Ժան տը լա Ֆօնթէն, Վէռլէնի նախահայրերն են։

* * *

Ան որ տակաւին նոր մեռաւ, անհոգի տղայ մ'էր, բայց վերջապէս տղայ մը։ Բայց չենք ալ կրնար ըսել որ ինքզինքը բոլորովին հեռու պահած է ընկերային պատշաճութիւններէն։ Նուազ անփոյթութիւն ունեցաւ քան Վիյեօն։ Ոչ ալ Ժան տը լա Ֆօնթէնի պէս ուզեց երբեք գիտնալ թէ գոյութիւն ունի դրամի խնդիր մը։ Կէտ մը միայն ճշդենք իր պատմութենէն։ Սկիզբները երիտասարդ քաղքենի մը եղաւ, պսակաւոր, ինչպէս ամեն մարդ, սիրուն բարեկեցութեամբ մը։ Աւելի վերջ երբ ճանչցայ զինքը, 84ին, կեանքի ամեն դիւրութիւններէն մինակ ծերունի մայր մը կը մնար իրեն, սքանչելի կին, որուն քով կը կազմուէր հաճելի միջակութիւն մը։

Եւ սակայն պէտք չէ կարծել որ մեռաւ ան, լքուած ու խեղճուկրակ։ Պզտիկ ապարթըմանը ուր այնքան տառապած է, աղքատ էր, բայց իր ճաշակին յարմար և կատարելապէս խնամուած Օր. Քրանցի ձեռքով։ Վէռլէնի սարսափը Հիւանդանոցի մէջ մեռնիլն էր։ Ասիկա խնայուեցաւ իրեն։ Վերջին օրը իր անձնական բարեկամները փնտռեց» կըսէր «անոնցմէ ամենէն շրջապատուած կուզեմ ըլլալ»։ Եթէ մենք չկրցանք երթալ, անոր համար է որ լաւագոյն դիտումներով շատ ուշ լուր տուին մեզի։ Որքան երջանիկ պիտի ըլլար, հրաժեշտ առնելով Էտմոն Լըփըլթիէէն, Ֆրանսուա Քօբէէն խանդաղատանքով, իր երիտասարդութեան ընկերները, իր երբեմնի, մինչեւ վերջին օրերու և մտաւոր բարեկամները։ Քօնթ Ռ. տը Մօնթէսքիու նեցուկ եղաւ իր վերջին ժամերուն։

Պ. Քազալ, իր հմայուած գծագրիչը, ու երիտասարդ բանաստեղծ մը որ սովորութիւն ունի Բռօքօբի քով արտասանելու վարպետին ոտանաւորները ձայնով մը որ կը դիւթէր զանիկա, օգնած են Օր. Քրանցի յարդարելու բնակարանը ու անոր մահճուան շուրջը կազմելու։ Երկու լուսաներ, անձնուիրութեամբ մը զոր մարդ միայն աղքատ տուներու մէջ կը գտնէ, կ'ամբողջացնէին այս խումբը որ իրաւունք ունի մեր երախտագիտութեան։ Ռօպէռ տը Մօնթէսքիու, Քաթիւլ Մէնտէս, Լէօն Վանիէ ու ան որ այս տողերը կը գրէ, սուգի առաջին վայրկեաններէն հոն գտնուեցան՝ պատուելու և հսկելու մարմինը։

Կուզէի ճշդել այս մանրամասնութիւններէն Յունուար 8ի չորեքշաբթի իրիկուան կերպարանքը, մահուան իրիկունը, որովհետեւ հետեւողներ պատասխանատու են անոր՝ զոր կը սիրեն ու ծանր պիտի ըլլար մեր պատասխանատուութիւնը եթէ անտես առնէինք անիկա, որ գեղեցիկ գիրքեր գրեց։

ԴՊՐՈՑԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԴԻՒՐԻՆ ՎԱՐՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Դիւրին վարումի պայմաններէն մին ալ դպրոցի սրահին ու դասարաններու պատշաճ ջեռուցումն է։

Դպրոցասրահի մը ջերմութեան աստիճանին և կարգապահութեան ու ջանքի միջեւ յոյժ սերտ կապակցութիւն մը կայ։ Դպրոցական փորձառութիւնը կը ցուցնէ թէ աշակերտք չեն կարող հանդարտօրէն ու յաջողապէս ընել իրենց գործը՝ երբ ցուրտէն նեղուին կամ չափազանց տաքութենէ ճնշուին։ Շատ տաք կամ շատ ցուրտ օդը անհանդարտութիւն կը պատճառէ, ուշադրութիւնը կը ցրուէ, և ջանասիրութիւնը կը նուազեցնէ։ Դպրոցականին անհանդարտութիւնը գուցէ աւելի յայտնի ըլլայ երբ ցուրտ է քան երբ տաք։ Բայց սաստիկ ջերմութիւնը աւելի արգելք կ'ըլլայ ջանքի քան չափաւոր ցուրտը։ Ֆարէնհայթով 80 աստիճան ջերմութիւն ունեցող սենեակի մը մէջ գրելու կամ կարդալու փորձը այս խօսքին ճշմարտութիւնը կ'ապացուցէ։ Այդ աստիճան ջերմութեան մէջ դանդաղութիւն, տաղտկութիւն և ջղային գրգռում պատճառելու համար՝ աշխատութեան քանի մը վայրկեանը կը բաւէ։ Ամառնային տօթագին օրերու մէջ կրթարանները փակելու գլխաւոր ընդհանուր սովորոյթը վկայ է սա ճշմարտութեան թէ ջերմութեան բարձր աստիճանը աննպաստ է իմացական գործունէութեան։

Կարծիքի տարբերութիւն կայ դպրոցասրահի մը ջերմութեան աստիճանի մասին։ Յանձնարարուած աստիճանն է Ֆարէնհայթով 66 էն 72։ 68ն է թերեւս ամենէն յաճախ պատուիրուած չափը։ Ասի կրնայ բաւական համարուիլ եթէ աշակերտք պատշաճապէս հագուած են։ Սակայն դիտողութիւնը կը հաստատէ թէ բոլոր աշակերտք պատշաճապէս հագուած չեն ըլլար, ո՛չ ալ հաւասարապէս։ Ոմանց ներքնազգեստը բրդեղէն է, ոմանցն ալ բամպակէ։ Աղջիկները մանչերուն չափ տաքուկ հագուած չեն ըլլար և՝ հետեւաբար՝ պէտք ունին աւելի բարձր ջերմութեան քան մանչերը։ Այս բոլոր բաները նկատի առնելով՝ կ'առաջարկենք որ դպրոցասրահի մը ջերմութեան աստիճանը տախտակամածէն հինգ ոտք վեր իբր 70 ըլլայ։

Դպրոցասրահի մը ջերմութեան իրական աստիճանը ստուգելու մէջ գործնական դժուարութիւններ կան։ Վարժապետը իր զգացումներուն վստահելու չէ. ինք կրնայ աւելի մօտ ըլլալ ջեռոցին քան աշակերտներէն շատերը, կրնայ ենթարկուած ըլլալ տախտակամածէն եկող պաղ օդի հոսանքին։ Ասոնցմէ զատ, աշխոյժ վարժապետ մը կրնայ սաստիկ շարժման մէջ ըլլալ։

Կան դասարաններ որ զուրկ են ջերմոցէ (սօպա), և ուր ուսուցիչները կրակարանը (մանղալ) իրենց առջեւ ունենալու մենաշնորհը կը վայելեն. իրենց դէմ կրակարանէն հեռու կը նստին իրենց աշակերտները որ ցուրտէն կը դողան և աւանդուած դասերուն ուշադրութիւն ընծայելու, ուղղուած հարցումներուն գոհացուցիչ պա- [illegible] կը մատնուին։

Դպրոցասրահի մը ջերմութեան աստիճանը պէտք է կանոնաւորուի լաւ ջերմաչափով մը որ կախուելու է տախտակամածէն հինգ ոտք վեր՝ դռնէն ու վառարանէն հեռու։

Կրնայ յատկացուիլ աշակերտ մը որ ատեն ատեն դիտէ ջերմաչափը, և ջերմութեան աստիճանը գրատախտակին վրայ նշանակէ։ Ասի ոչ միայն կ'օգնէ վարժապետին՝ սրահին ջերմութեան աստիճանը միօրինակ պահելու, այլ նաեւ դիտողութիւններ ընելու պատուական վարժութիւն մը կ'ընծայէ աշակերտներուն։ Առանց խափանարար ըլլալու իրենց միւս պարտականութեանց՝ աշակերտք կրնան կարգով ծառայել իբրեւ դիտողներ, իւրաքանչիւրը մէկ կամ աւելի օր։

Ս. Մ. ԳԱՍԱՊԵԱՆ

ՅԱՆՊԱՏՐԱՍՏԻՑ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Վիպական ամուսնութիւն մը տեղի ունեցաւ վերջերս ի Պրիճբորդ, Միացեալ-Նահանգաց մէջ։

Քընէքթիքըթի քաղաքագլուխին չորրորդ գունդը մեծ պարահանդէս մը կուտար. և ամենէն եռանդուն պարողներուն մէջ կը դիտուէր Ջորջ Հարտինկ անուն երիտասարդ մը և Լուլու Տօյլ անուն մանկամարդ աղջիկ մը։ Յանկարծ Ջորջ և Լուլու անհետ եղան պարահանդէսէն։ Երբ վերադարձան, երկու պարերու մէջտեղ՝ ամուսնացած էին մօտը գտնուող քահանայէ մը։ Վերսկսան պարել, մինչ ոչ ոք միտքէն կ'անցունէր եղածը։ Բայց մեկնելու վայրկեանին Լուլու իր մէկ քրոջ պատմեց որ իմացունէ ծնողացը թէ ինք ամուսնացած էր և իր երկանը հետ ճամբայ կելլէր դէպ ի Ուաշինկթըն ամուսնական ուղեւորութիւն կատարելու։ Ո՞վ հետաքրքիր չէ գիտնալու թէ այդ միջոցին այդ ծնողքը ի՛նչ ապշած կերպարանք մը առին. բայց վերջապէս կրնայ ալ ըլլալ որ իրենց աղջկան ընթացքը շատ բնական գտած ըլլան։

=)(1)(=

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ԾԷՔ

Ա.

ՄԱՅՐԸ ԵՒ ՏՂԱՆ

—Ք.ով մը, պարոն մեծաւոր, Ք.ով մը։ Անունը անգլիերէն կը գրուի և կ'արտասանուի... սապէս, Ծէք... Տղուն կնքահայրը Անգլիացի էր. ընդհանուր հրամանատար Հնդկաստանի բանակին մէջ... լորտ Բիմպօք... Թերեւս կը ճանչնաք. բարձր ազնուականութեան պատկանող նշանաւոր մարդ մը, օ՛հ, բայց, գիտէ՞ք, պարոն աբբա, շատ բարձր... Եւ ի՛նչ վայելուչ... Մնաց որ ահաւոր եղանակով մը մեռաւ Սինկաբուրի մէջ, քանի մը տարի առաջ, վագրի փառաւոր որսորդութեան մը պահուն զոր կազմակերպած էր իր բարեկամներէն ռաճա մը ի պատիւ իրեն... Կ'երեւայ թէ այս ռաճաները ճշմարիտ վեհապետներ են... Ասիկա մանաւանդ շատ համբաւաւոր է հոն... Անո՞ւնը ինչ է... կեցէք... Աստուա՛ծ իմ։ Անունը լեզուիս ծայրն է... Ռամա... Ռամա...

—Ներեցէք, տիկին, ընդմիջեց ուսումնապետը, ակամայ ժպտելով խօսքերու այդ դիւրադարձութենէն և մէկ գաղափարէն միւսը այդ յարատեւ ցատկռտուքէն... Իսկ Ծէքէն յետոյ ի՛նչ պիտի դնենք։

Արմուկը գրասեղանին վրայ ու քիչ մը առաջ կը գրէր, գլուխը թեթեւակի հակած, ազնիւ կրօնաւորը չարամտութեամբ ու եկեղեցականի թափանցկութեամբ սրուած աչքին ծայրովը կը դիտէր մանկամարդ կինը որ իր դէմը նստած էր իր Ծէքին (Ք. ով) հետ, ոտքի վրայ իր քով կեցած։

Վայելչագեղ կին մը՝ անբասիր կերպով, օրուան ու եղանակին ճաշակովը հագուած,—1858 դեկտեմբերի մէջն էր.—իր մուշտակին կակղութեան մէջ, իր սեւ արդուզարդին պերճութեանը և գլխարկին թաքուն ինքնատիպութեանը մէջ իսկ կար անզօր պերճանքը կնոջ որ կառք մը ունի և որ իր զարդերուն մաքրութենէն կառքին բարձիկներուն կ'անցնի առանց կրելու փողոցին գռեհիկ փոխանցումը։

Գլուխը շատ փոքր էր, ինչ որ միշտ մեծ կը ցուցունէ կիները, սիրուն դէմք մը [illegible] նման աղուափետրոտ, շարժուն, ժպտուն, լուսաւորուած միամիտ ու վճիտ աչուըներով և յոյժ ճերմակ ակռաներով որոնք միշտ կ'երեւան։ Իր դիմագծերուն այդ շարժունութիւնը ծայրայեղ կ'երեւնար, և չես գիտեր ինչ մը այդ սիրելի դէմքին վրայ, թերեւս վերին շուրթը թեթեւապէս թուլցած՝ խօսելու յախուռն պէտք մը, թերեւս նեղ ճակատը վարսակալներու շողինին ներքեւ, կը ցուցունէր խոհանքի բացակայութիւնը, քիչ մը սահմանափակ միտք մը, և կը բացատրէր փակագիծները որ ամեն վայրկեան կը բացուէին այն գեղանի կնոջ խօսակցութեան մէջ, ինչպէս հաշուուած մեծութեամբ՝ չինական փոքր կողովները որոնք իրարու մէջ կը մտնան, և որոնց վերջինը միշտ պարապ է։

Գալով տղուն, երեւակայեցէք եօթնէն ութը տարու տղեկ մը, ազազուն, շատ շատ աճած, անգլիական ձեւով հագուած, ինչպէս կը պահանջէր իր Ծէք անուան Ք.ն, սրունքները մերկ, անեզր գլխարկ մը արծաթէ ասեղով, և վերարկու մը։ Տարազը թերեւս համաձայն էր իր տարիքին, բայց անհամապատասխան կ'երեւնար իր երկար հասակին և արդէն զօրեղ իր վզին հետ։ Իր մկանեղ ու կարծր դնդերները ըմբոստ աճումի մը անյաջող թափովը ամեն կողմէ դուրս կ'ելլային իր անհեթեթ կազմուածքէն։ Ինքն ալ կը նեղուէր այս բանէն։ Անշնորհ, երկչոտ, աչքերը խոնարհած, մերթ ընդ մերթ յուսահատ ակնարկ մը կը նետէր իր մերկ սրունքներուն վրայ, իբր թէ մտքէն անիծէր լորտ Բիմպօքը և ամբողջ Հնդկաստանի բանակը, որոնց պատճառով ինք այդպէս անշնորհք հագուած էր։

Ֆիզիքապէս՝ մօրը կը նմանէր, աւելի նրբին, աւելի ազնուատեսիլ բանով մը, ու գեղեցիկ կնոջ մը դէմքին ամբողջ ձեւափոխութեամբը մտացի էրիկ մարդու դէմքին։ Նոյն նայուածքն էր, աւելի խորունկ, նոյն ճակատն աւելի լայն, նոյն բերանն աւելի լուրջ արտայայտութեամբ մը ամփոփուած։

Կնոջ երեսին վրայ գաղափարները, տպաւորութիւնները կը սահէին առանց հետք մը, խորշոմ մը ձգելու, այնքան շտապով, այնքան արագ անհետանալով որ կարծես իր աչքերուն մէջ միշտ կը պահէր անոնց խուսափումին զարմանքը։ Իսկ տղուն քով, ընդհակառակը, կը զգացուէր որ մտածումը մնայուն էր, և նոյն իսկ իր քիչ մը շատ խոհուն երեւոյթը մտահոգութիւն պիտի ազդէր եթէ միացած չըլլար կեցուածքի ծուլութեան մը, բոլոր այդ փոքր էակին մէկ նուաղութեանը, մօրը հրճուանքներուն մէջ մեծցած մանչու փաղաքուշ և երկչոտ շարժումներուն։

Այդ միջոցին, մօրը կրթնած, մէկ ձեռքը ձեռնամուշտակին մէջ սահեցուցած, մտիկ կ'ընէր անոր խօսիլը, մեղմ սքանչացումով մը ալլի, և մերթ կը նայէր կրօնաւորին և շուրջը գտնուածներուն՝ հետաքրքիր, զգուշաւոր ու վախկոտ երեւոյթով մը։

Խոստացած էր չի լալ։

Երբեմն սակայն խղդուկ հառաչ մը, ինչպէս մնացորդը հեծկլտանքի մը, ոտքէն մինչեւ գլուխը կը ցնցէր զինք։ Այն ատեն մօրն աչքը անոր վրայ կը յառէր, և ըսել կուզէր.

«Գիտես ինչ խոստացար ինծի...»։ Տղան անմիջապէս կուլ կուտար հառաչն ու արցունքները. բայց անոր մէջ կը զգացուէր մեծ վիշտ մը, տարօրինակ և լքումի այդ անզօր տպաւորութիւնը զոր առաջին գիշերօթիկը կը պատճառէ այն պզտիկներուն որոնք շատ մնացած են տան մէջ։

Մօր ու զաւկին այդ քննութիւնը, զոր աբեղան կատարած էր քանի մը վայրկենի մէջ, կրնար գոհացունել հարեւանցի դիտող մը. բայց Հայր Օ... որ աւելի քան 25 տարիէ ի վեր կը վարէր Վօժիրարի ճիզուիթներուն ազնուապետական հաստատութիւնը, խորապէս գիտակ ընկերութեան ու շատ լաւ ճանչնալով Փարիզեան բարձր ընկերութիւնը և լեզուի ու կեցուածքի բոլոր երանգները, յանձին իր նոր աշակերտին մօր՝ գուշակած էր մասնաւոր սեռէ յաճախորդուհի մը։

Պարզամտութիւնը որով անիկա մտած էր իր խուցը՝ պարզամտութիւն մը այնքան անկեղծ որ ճշմարիտ չէր, իր նստելու ձեւը կանկի վրայ ինկալով, քիչ մը բանագէտիկ զուարթուն ժպիտը, և մանաւանդ յորդառատ խօսքերու հեղեղը որուն տակ կարծես կը ծածկէր թաքուն մտածում մը թաղելը, ամեն բան կասկած կը ներշնչէր կրօնաւորին։ Դժբաղդաբար, ի Փարիզ, ընկերութիւններն այնքան խառնուած են, հաճոյքներու, արդուզարդերու, պտոյտներու հանրակցութիւնը այնքան նրբացուցած, դիւրանցիկ ըրած է սահմանագիծը ընդ մէջ լաւ և չար ընկերութեան նորելուկ կիներուն, ընդմէջ հանրակնոջ մը որ ինքզինքը կը բանէ և մարքիզուհիին որ ինքզինքը կը լքէ, որ ամենէն փորձառուներն իսկ առաջին ակնարկով կրնան խաբուիլ, և ահա թէ ինչո՛ւ կրօնաւորը այդքան ուշադրութեամբ կը դիտէր այդ կինը։

Ինչ որ մանաւանդ կը խառնակէր իր քննութիւնը, խօսակցութեան անյօդ ձեւն էր։ Ինչպէ՞ս ժամանակ ունենար ճանչնալու՝ այդ քմայքներուն, այդ դիմաշրջութիւններուն, վանդակի մէջ սկիւռի այդ ոստոստումներուն մէջտեղ։ Սակայն իր դատողութիւնը, զոր թերեւս կը փորձէին մոլորեցնել, արդէն մասամբ կազմուած էր։ Մօր շփոթած կերպարանքը, երբ կրօնաւորը հարցուց թէ Ծէքին հետ, տղուն միւս անունը ինչ էր, վերջապէս ամբողջացուց այդ դատողութիւնը։

Կինը շիկնեցաւ, խռովեցաւ, վարանեցաւ պահ մը։

—Շիտակ է, ըսաւ, ներեցէք... դեռ ինքզինքս չներկայացուցի... խելքս ուր է գացեր։

Եւ փղոսկրէ զարդր քարտատուփ մը հանելով բուրաքսակի մը պէս անուշահոտ, այցեքարտ մը դուրս հանեց որուն վրայ երկարաձիգ գիրերով կը պարզուէր սա ժպտուն և աննշան անունը.

ԻՏԱ ՏԸ ԲԱՐԱՆՍԻ

Ուսումնապետը եղական ժպիտ մը ունեցաւ։

—Տղո՞ւն ալ անունն է, հարցուց։

Հարցումը գրեթէ անճահ էր։ Կինը հասկցաւ, աւելի խռովեցաւ և իր տագնապը ծածկեց արժանապատուութեան մեծ հովի մը ներքեւ։

—Բայց... անշուշտ, պարոն Աբբա... անշուշտ։

—Ա՛հ, ըսաւ կրօնաւորը ծանր ձայնով մը։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17/29 ՓԵՏՐ. 1896

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ՄԸ

Շատ տեսակ ցուցահանդէսներ կարգադրած էք. Բայց «Ժողովի մը ցուցահանդէսը» լսա՞ծ էիք. Հիմակ ա՛յս ալ ունինք. Եւ կ'արժէ տեսնել, բաւական է որ տեղեակ ըլլանք Եւրոպիոյ վիճակին՝ դարուս առաջին քառորդին մէջ. Ֆրանց Եօզէֆ կայսր Վիեննայէ հօրաւային Ֆրանսա երթալէ առաջ, բացաւ «Վիեննայի Վեհաժողովին ցուցահանդէսը»։ Տէրութեանց այն մեծ ժողովներէն մէկն էր այս որք պարբերաբար վերակազմած են Եւրոպիոյ քարտէսն. 1815ին տեղի ունեցաւ, երբ Եւրոպիոյ միացեալ Տէրութիւնք վերջնապէս յաղթեցին Նաբոլէոնի Առաջնոյ. 1815 տարին փակումն էր մեծափառ շրջանի մը Եւրոպիոյ պատմութեան մէջ, որ կը սկսէր անցեալ դարուն Ֆրանսայի վարչային ծանօթ յեղաշրջումէն. Հարիւր տարի առաջ ալ Ուդրէխդի ծանօթ Դաշնագիրը նոր կազմակերպութիւն մը տուած էր Եւրոպիոյ. Այս մեծամեծ կարգադրութեանց հետ բաղդատմամբ, Փարիզի և Պերլինի յաջորդական կարգադրութիւնք աննշան կը մնան. Այն վեհապետներ որք 1815ին համախմբեցան Վիեննայի մէջ՝ յաղթութեանց անընդհատ շարքի մը պտուղը չէին վայելեր. Անհամար պարտութիւններ կրած էին, մինչև որ բախտը ժպտեցաւ իրենց. Միայն Անգլիա զերծ մնացած էր Պոնաբարդեան բանակաց արշաւանքէն, չէր յաղթուած, և ընդհակառակն, իր պատմութեան վրայ փայլուն էջեր աւելցուցած էր՝ Առաջին Նաբոլէոնի վրայ տարած վճռական յաղթութիւններով. Բայց ի՜նչ զոհողութիւններով. Թէ՛ իր բանակին ու նաւատորմին համար և թէ իր դաշնակիցներուն դրամով օգնելու համար Անգլիա ա՛յնչափ ծանր բեռներու տակ մտած էր որ ի վերջ Նաբոլէոնեան պատերազմաց՝ Բրիտանեան հանրային պարտքն ահագին գումարի կը հասնէր. Այս պարտք տարիներով շա՛տ աւելի ծանրապէս ճնշեց Անգլիոյ վրայ և քայքայեց երկրին տնտեսական պայմանները՝ քան բոլոր այն վնասներ զորս ցամաքային Տէրութիւնք կրած էին, իրենց երկիրներուն Ֆրանսական բանակներէ կոխոտուելուն հետևանքով.

* * *

Աննկարագրելի խանդավառութեան ու ժողովրդային բերկրութեան մէջ տեղ, դաշնակից վեհապետք 1814 փետր. 13/25ին մտան Վիեննա, որ այն օրուան չափ մեծ բազմութիւն իր կեանքին մէջ տեսած չէր. Որչափ տարբեր Վիեննայի ա՛յն օրուան երևոյթը՝ բաղդատմամբ այն օրուան ուր Պոնաբարդ Հապսպուրկներուն ոստանը մտած էր ի գլուխ իր փառապանծ բանակին. Զարն (Ալեքսանդր Ա.), Աւստրիոյ կայսրն ու Պրուսիոյ թագաւորն անձամբ ներկայ էին, ուրիշ բազմաթիւ թագաւորներու և անկախ կամ կէս-անկախ իշխաններու հետ մէկտեղ. Բայց այս վեհապետաց անձնական բարեկամութեան զգացումները շատ չանցած տեղի տուին պետական հակընդդէմ պահանջումներու առջև, ու Վեհաժողովոյն մէջ ծանր անհամաձայնութիւնք ծագեցան. Քիչ մնաց որ յաղթական զինակիցներն իրարու դէմ պատերազմի բռնուէին. 1814 Նոյմ.ի սկիզբը բացուած էր սոյն Ատենաժողով, և 1815 Յունուարի սկիզբը պէտք եղաւ որ Անգլիա, Ֆրանսա և Աւստրիա յարձակողական և պաշտպանողական զինակցութիւն մը կնքեն իրենց մէջ՝ Ռուսիոյ և Պրուսիոյ պահանջումներուն դէմ դնելու համար. Ռուսիա կը պահանջէր Բոլոնիոյ ամբողջութիւնն և Պրուսիա՝ Սաքսոնիոյ ամբողջութիւնն. Իրարու պահանջումներուն ոյժ կուտային փոխադարձաբար՝ Եւրոպիոյ միւս Տէրութեանց հանդէպ. Երկուստեք զինուորական ընդարձակ պատրաստութիւնք կատարեցան. Մեծն Բրիտանիա, Միացեալ Նահանգաց հետ հաշտութիւն կնքած ըլլալով, 30,000 անգլ. զօրք տրամադրելի ունեցաւ, որք Բորդուկալի և Սպանիոյ մէջ Պոնաբարդեան բանակներուն հետ չափուած ըլլալով, քաջապէս մարզուած էին. Ի տես ահարկու դաշնակցութեան որ իրեն դէմ կազմուած էր, Ալեքսանդր Ա. տեղի տուաւ ի վերջոյ. Բոլոնիոյ մասին քիչով շատացաւ, Պրուսիոյ վերադարձնելով լեհ երկրին այն մասը զոր Պրուսիա կորուսած էր Թիլսիթի դաշնագրով, և Պրուսիա ալ պարտաւորեցաւ շատանալ Սաքսոնիոյ մէկ փոքր մասով.

* * *

Եւ համախմբեալ վեհապետներուն մէջ ահա լուր եկաւ՝ գոյժի մը պէս պոռթկալով՝ թէ Նաբոլէոն Ա. Էլպայէն նորէն Ֆրանսա դարձեր է, ու կը պատրաստուի վերստին չափուիլ Եւրոպիոյ միւս Տէրութեանց դէմ. Երեկուան դաշնակիցներն և հետևեալ օրուան հակառակորդներն ակնթարթի մը մէջ մոռցան իրենց բոլոր վէճեր, ու վերստին միաբանեցան իրենց մէջ հասարակաց թշնամւոյն՝ Պոնաբարդին՝ դէմ, որ այս կերպով մեծ ծառայութիւն մը մատուցած եղաւ Եւրոպիոյ, գրեթէ անել կացութենէ մը փրկելով զայն.

Հարկ չկայ յիշեցնելու թէ ինչպէս Տէրութիւնք նորէն ճակատեցան Պոնաբարդի դէմ, թէ Վադէրլոյի բլրին վրայ Ուէլլինկդըն՝ ի գլուխ անգլ. զօրաց՝ ո՛րպիսի յամառութեամբ դէմ դրաւ Նաբոլէոնի և անոր մարաջախտներուն ու զօրապետներուն խիզախ յարձակումներուն, մինչև որ Պլիւխէր եկաւ հասաւ բրուսիական բանակին հետ, և Կրուշի չկրցաւ հասնիլ ֆրանսական զօրաց օգնութեան, որով անդարմանելի պարտութեան մատնեցաւ Նաբոլէոն Ա., և ցրուեցան եղաւ իր բանակ, երբեմն առաջին բանակն Եւրոպիոյ.

Վադէրլոյի յաղթութենէն ետքը, վեհապետները Վիեննայի մէջ վերսկսան բանակցութիւնները, և ա՛յս անգամ շուտով համաձայնեցան. Նոր մը դաշնագրերու ծնունդ տուաւ Վիեննայի Վեհաժողովն, ու պատմիչներն երբեք չեն համաձայնած թէ արդեօք յօգուտ Եւրոպիոյ խաղաղութեան և բարօրութեան ամենէն նպաստաւոր կարգադրութիւննե՞րն եղան թէ ոչ. Իրաւախոհութիւն մը, որ երկու կողմին զիջումներո՛վ յառաջ կուգայ, երկու կողմին ալ դժգոհ ըլլալիք բան մը կը թողու. Ի Ֆրանսա, Պուրպոնեանք վերահաստատեցան, փոխանակ Պոնաբարդեաններուն, բայց երկար չտևեց այս վերահաստատումն. Հոլանտայի և Պելժիոյ միացմամբ Ստորին Երկրաց կազմութիւնն ևս երկարատևել չկրցաւ, ու վերջապէս Պելժիա զատուեցաւ.

* * *

Թէպէտ Մարենկոյի ճակատամարտէն մինչև Մոնդաուլինը՝ պատերազմաց երկար շարքը Ֆրանսացիներուն նպաստաւոր եղած էր, բայց 1813ի և 1814ի արշաւանքները Դաշնակիցներուն նպաստաւոր եղան քիչ շատ, և յաղթութեան բազմաթիւ յիշատակներ և նշաններ Դաշնակիցներուն ձեռքը մնացին. Իրաւ, Աւստերլից, Հօհէնլինտէնի, Եէնայի, Ֆրիտլանտի և Վակրամի Պոնաբարդեան յաղթութեանց նման յաջողութիւններ չունեցան Դաշնակիցք մինչև Վադէրլոյի վճռական ճակատամարտը, բայց վերջապէս կրցին զՊոնաբարդ ետ մղել Ռէն գետէն անդին, և մինչև Փարիզի դուռներն հալածեցին. 1813 Դեկտ.էն, երբ Ռէն գետէն անցան և Ֆրանսա մտան Դաշնակիցները, մինչև 1814 ապրիլի սկիզբն, երբ Նաբոլէոն յանձն առաւ Էլպա քաշուիլ, Դաշնակիցք ձեռք անցուցին իբր 200 ֆրանսական թնդանօթ, բազմաթիւ արծուենիշ դրօշներ, ևն. Բայց Վիեննայի ցուցահանդէսին մէջ այս զինուորական աւարները միայն ցոյց չեն տրուած, Վեհաժողովին ներկայ գտնուած վեհապետներուն և նշանաւոր պետական մարդոց բնական մեծութեամբ իւղանկար կենդանագիրներուն քով, կան կենդանագիրը մեծահամբաւ գեղուհեաց որք Վիեննայի այն փայլուն օրերուն մէջ կայսերաց, արքայից, թագուհեաց և իշխանաց ներկայութեամբ մեծաշուք պարահանդէսներուն շուքը կ'աւելցնէին, նշանաւոր ռազմավարներու հետ քով քովի. Ժամանակին համազգեստներն, հագուստներն, ոսկի և արծաթ սպասները, Սէվրի յախճապակիները, անձնական այլազան յիշատակներով միասին պարզուած են հետաքրքիր և բանիմաց հասարակութեան մը առջև.

Զանազան մայրաքաղաք լրագիրք այսօր իսկ տարբեր տեսութիւններով կը նկատեն Վիեննայի Վեհաժողովն և անոր գործն. Իրաւ, դէպքերու ընթացքը փճացուց կէսէն աւելին 1815ի Դաշնագրերուն. Բայց 1815էն Ֆրանսա և Ռուսիա բոլորովին տարբեր քաղաքականութեան մը կը հետևէին. Մինչ հիմա խաղաղութեան ջերմ կուսակից են և ի սէր անոր ամեն զիջում կ'ընեն, 1815ին Եւրոպիոյ խաղաղութեան գլխաւոր վրդովիչները կը ներկայանային Ռուսիա և Ֆրանսա, իսկ հանդարտութեան կուսակից կը հանդիսանային Գերմանիա և Անգլիա. Ցորէ անտի, Գերմանիա և Անգլիա մէկ մէկ պատերազմ միայն ունեցան, մինչ Ռուսիա և Ֆրանսա շատ աւելի երևցան կռուոյ դաշտին վրայ. Բայց հիմակ ամենքն ալ ամեն զոհողութեան յանձնառու կ'ըլլան որպէս զի Եւրոպիոյ հանդարտութիւնը չխանգարի. Դիւանագիտութիւնն և իր մեթոտներ չեն որ փոխուած են 1815էն ի վեր. Տնտեսական պայմաններն են որ արևմտեան ազգերն աւելի խաղաղասէր ըրած են.

Բ. Ք.

Քաղաքական կացութիւն

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.—Սպանիացիք սաստիկ գրգռուած են Ամերիկացիներուն դէմ, ամերիկեան Մամլոյն և Խորհրդարանին մէջ Քուպացիներուն եղած պաշտպանութեան պատճառաւ. Ուրիշ աւելի անմիջական պատճառ մը կայ սպանիական մամլոյն դժգոհութեան. Սպանիոյ Նաւատորմին Նաւապետներէն Քօնքաս այս օրերս հրապարակախօսութիւն մ'ըրաւ Մատրիտի Արքայական Աշխարհագրական Ընկերութեան առջև, որուն կը նախագահէր Անտիա զօրավար, և ունկնդիրներու մեծ բազմութիւն կար. Նաւապետը վար զարկաւ Ամերիկացիներն. Ըսաւ թէ Միացեալ Նահանգներու մէջ իր ուղևորութեան պահուն շատ աննպաստ տպաւորութիւն մը կրած է. Ամերիկեան ժողովուրդն անկիրթ է, զուրկ ընտանեկան կապակցութիւններէ, քաղաքական ու վարչական պարկեշտութենէ, զուրկ սկզբունքէ, ևն.

Աշխարհագրական Ընկերութիւնն որոշեց իր Արձանագրութեանց շարքին մէջ հրատարակել այս հրապարակախօսութիւն, ըստ սովորութեան. Մատրիտի լրագրութիւնը նպաստաւոր ոճով խօսեցաւ Նաւապետին ճառին վրայ. Եւ ահա ձայն բարձրացուց ամերիկեան դեսպանը, Պ. Թէյլըր, որ կտրուկ լեզուի տէր դեսպան մ'ըլլալ կը թուի, ազդեցիկ թէպէտ քաղաքավար ծանուցագիր մը ղրկելով Սպանիոյ արտաքին գործոց նախարարին, որուն յիշեցուց թէ՛ որքան ալ անհատական կարծիքներն յարգելի ըլլան, ամերիկեան դեսպանն իրաւունք ունի վշտանալու իր երկրին և ազգին նկատմամբ այսպիսի վիրաւորիչ խօսքերէ, որք կ'արտասանուին պաշտօնական տեղ մը՝ Սպանիոյ կառավարութեան մէկ պաշտօնականին կողմէ. Քանի որ Սպանիա և Մ. Նահանգները բարեկամ կառավարութիւններ են, չեն կրնար թող տալ իրենց զինուորական և ծովային պաշտօնականներուն որ այնպիսի վիրաւորիչ խօսքեր ըսեն հրապարակաւ՝ երկուց Պետութեանց պատուոյն դպչելով. Արտաքին գործոց նախարարն հիւանդ ըլլալով, վարչապետ Պ. Քանովաս տել Քասդիլլօ խնդիրն ինք ձեռք առաւ, և հրաման ըրաւ Քօնքաս Նաւապետին՝ ներողութիւն խնդրող նամակ մը գրել, յետս կոչում ընել, և այնպէս վերջացնել խնդիրը. զի Սպանիոյ վարչապետն արդի փափուկ հանգամանաց մէջ չուզեր վիրաւորել Մ. Նահանգաց կառավարութիւնն և ամերիկեան հանրային կարծիքն. Այս խնդրոյ մէջ ամերիկեան դեսպանին կտրուկ միջամտութիւնն է ահա որ ամենէն աւելի գայրացուց Սպանիոյ մամուլը. Բայց ամենէն զարմանալին՝ Ամերիկայի վրայ այնպիսի լեզուաւ մը խօսող սպանիացի նաւապետին մտային վիճակն է.

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ դէպքերուն հետևանօք, կարևոր փոփոխումներ եղան Հարաւ-Ափրիկեան Ընկերութեան մէջ. Տքդ. Ճէյմսընի տեղ Ընկերութեան ընդհանուր տնօրէն կարգեցաւ Լորտ Կրէյ, որ Ռոտեսիա կ'երթայ, ուր նոյն ինքն Պ. Սեսիլ Ռոտս կերպիւ իբր ստորադաս պիտի ըլլայ Լորտ Կրէյի. Այս վերջինը պիտի ըլլայ յարաբերութեանց միջնորդն անգլ. կառավարութեան և Ընկերութեան մէջ, մինչ Պ. Ռոտս միայն տեղւոյն վրայ Ընկերութեան ներքին գործերը պիտի մատակարարէ. Ինչ անկում Պ. Սեսիլ Ռոտսի համար. Մարդն Հարաւ-Ափրիկէի Բիզմարքը կամ Պոնաբարդն ըլլալ աչք առած էր, բայց ինչ Վադէրլօ մը եղաւ իրեն համար՝ Քրիւկըրսդորբի ճակատամարտն ուր յաղթուեցաւ իր գործակալ Ճէյմսըն. Ընկերութիւնն ալ այսուհետև ոստիկանութեան և տեղային զինուորութեան վրայ իշխանութիւն պիտի չունենայ. Անգլ. կառավարութիւնն ինք ուղղակի պիտի կառավարէ Ընկերութեան զինուորական ոյժերը.

ՖՐԱՆՍԱ.—Եր. իրիկուն, մեծ հացկերոյթ Էլիզէի պալատան մէջ, ի պատիւ Զօր. Տիւշէնի, և ի յիշատակ այն յաղթութեանց զորս տարաւ Հովաներուն դիցաբանական բանակին վրայ.

—Հարցաքննիչ դատաւորն հարցումներ ըրաւ Արդօնի Վենետիկի մէջ Տիւբայի հետ ունեցած ծանօթ տեսակցութեան նկատմամբ, այն Տիւբայի որուն համար ըսուեցաւ թէ «Արդօնի ձերբակալման հրամանագիրն ունէր գրպանին մէջ ու չձերբակալեց զինքը»։ Արդօն չուզեց պատասխանել հարցաքննիչ դատաւորին, յայտարարելով թէ այդ բաներն իրեն հարցնելու համար չէր որ ֆրանսական կառավարութիւնն իր յանձնումը պահանջած էր անգլ. դատարանէն.

ՎԻԲՏՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ հեռագիր մը ղրկելով Քրիւկըր Նախագահին, ցաւակցութիւն յայտնեց Նախագահին ու Թրանսվալի ժողովրդեան՝ զարհուրելի այն աղէտին առթիւ որ ի Եոհաննէսպուրկ հարիւրաւոր բնակիչներու դժբախտութեան պատճառ եղաւ.

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանուհին Մարի Լուիզ ապրիլի սկիզբը Սոֆիա պիտի դառնայ. Ֆերտինանտ իշխան մինչև Վիեննա ընդ առաջ պիտի երթայ իր կնոջ.

ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԱՆՔԱՅԻՆ շաբաթական հաշուեկշիռէն կ'երևի թէ մետաղադրամն 318,000, փոխանակագիրք 9,000 և պահպանման պահեստք 242,000 ոսկի աւելցած են, որով Դանքային պահեստներն այնպէս կը համեմատին Դանքային յանձնառութիւններուն ինչպէս 63·38 առ 100, բան մը որ կը ցուցնէ դրամին առատութիւնն, որոյ վրայ կը խօսէինք մեր երեկի յօդուածին մէջ. Երնէ՛կ ունեցողին.

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԼՈՆՏՐԱ, 28 Փետր.— Պ. Կօշըն, ծովային նախարարը, Միութենականաց ժողովրդեան մը մէջ ճառախօսելով, ըսաւ թէ յարաբերութիւնք յոյժ սիրալիր են ընդ մէջ Անգլիոյ և Գերմանիոյ. (Մարդ շատ լաւատես պէտք է ըլլայ՝ ասոր այսպէս ըլլալուն հաւտալ կարենալու համար) Պ. Կօշըն յարեց թէ Մեծն Բրիտանիոյ մեկուսացեալ դիրքն հետևանք չէ տկարութեան, այլ որովհետև Անգլիա կ'ուզէ պահել իր գործողութեան ազատութիւնը. Նախարարը շատ գոհ է որ համօրէն Անգլիա համոզուած է նաւային ոյժերն աւելցնելու կարևորութեան.

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Նիքարակուայէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ այդ Հանրապետութեան հիւսիս-արևմտեան մասին մէջ հակառակ շարժում մը հաստատուած ըլլալով, Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Սանդոս Զելայասի տրուած է յետզօր իշխանութիւն Դիկտատորի անուանով.

ՄԱՏՐԻՏ.—Ուաշինկդընէ կը հեռագրուի թէ Միացեալ Նահանգաց իշխանութիւնք, չէզոքութիւնն յարգելով, գրաւած են Պերմուտա և Սդոքհոլմ անուն երկու նաւերն որք Քուպայի ապստամբութեան համար կամաւորներ կը տանէին.

ՎԻԵՆՆԱ.— Հակահրէական քաղաքապետին ընտրութեան առթիւ լուծեալ քաղաքային խորհրդոյն նոր ընտրութիւնները տեղի ունեցան, և դարձեալ հակահրէականք մեծամասնութիւն շահեցան, ճիշդ որպէս անցեալ Սեպտ.ին.

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Սերբ բանակին նախկին սպարապետ Լէշանին զօրավար մեռաւ.

ՓԱՐԻԶ.— Անգլօ-ֆրանսական պայմանագրին վրայ Պ. Տըլլինքի յարուցած վիճաբանութիւնք տեղի ունեցան. Սիամի սահմաններուն և Մէքոնկի խնդրոյն վրայ Պ. Պէրթլոյի յայտարարութիւնք հաւանութեան արժանացան. Նախարարութեան ընդհանուր քաղաքականութեան վրայ վիճաբանութիւնք մէկ ամիս ետքի թողուեցաւ.

ՀՌՈՄ.—Պալտիսէրա զօրավար Հապէշստան ղրկուեցաւ, Զօր. Պարաթիէրիի տեղ, իբրև սպարապետ իտալեան բանակին. Ումպէրթօ թագաւոր այսօր Հապէշստանի վիճակին վրայ երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ նախարարութեան հետ. Նորէն կ'ըսուի թէ լուրերն աննպաստ են, և թէ նախարարական փոփոխման զրոյցներ կան.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Խառն Ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ և խորհրդակցութիւններ կատարեց.

ԷՍԱԵԱՆ ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Բերայի Կիրակնօրեայ վարժարանի եռամսեայ քննութիւնը պիտի կատարուի առաջիկայ կիրակի, ժամ 5ին.

Պաշտօն ունեցող կամ անպաշտօն հաշուակալք, որք կը փափաքին վաւերացեալ վկայական ունենալ, կրնան մեր երեք ամսոց կիրակնօրեայ դասերուն հետևելով քննութենէ անցնիլ և ստանալ վկայական.

Հայ. Թուրք. Ֆրանս. անգղ. լեզուաց և առևտրական թղթակցութեանց համար ուսանողներ կ'ընդունուին.

Դիմել կիրակի օր Էսաեան վարժարան Բերա

ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

ԱԶԴ

Վաղը, կիրակէ, Բրոֆ. Յակոբ Էֆէնտի Ճէճիզեան պիտի քարոզէ Հայ Աւետարանականաց մատրան մէջ յԻւսկիւտար, ի ժամ 3 1/2 (Ը. Թ.)

ՏՈՔԹՈՐ Ա. ԳԱՌԱԳՈԶ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՑՆՆԴԱՄԻԶԱԿԱՆ, ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԵՒ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Կը ծանուցանէ թէ՝ եւրոպական դարմանատուն մը հաստատած է Թօփհանէ ճամբէսի Դոլքեան Անտօն էֆէնտիի գեղարանին վրայի յարկը, ուր եւրոպական առաջնակարգ եւ հռչակաւոր հիւանդանոցներու մէջ ի գործ դրուած գիտութեան եւ արհեստի վերջին կատարելութեանց համեմատ կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որոնց համեմատ պէտք եղած գործիներն ու դեղերն Եւրոպայէն բերել տուած է մասնաւորապէս.

Միզանցքաբորբոքումը, միզանցքի լուացքով եւ առանց ներքին դեղեր գործածելով 8 օրուան մէջ եւ 3էն մինչեւ 5 անգամ այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժէ ինչպէս նաեւ հին միզանցքաբորբոքումները, քիչ ժամանակուան մէջ, եւ առաջին այցելութեան հիւանդութեան կէս առկէս բարւոքումը խոստանալով.

Շանքր մու, Էնթիւռ եւ գաղղիական հիւանդութիւնք, առանց զրգռիչ դեղերու, Իտալացի հռչակաւոր տոքթ. Բէթոնի դրութեամբ կը խնամէ. Անզօրութիւնը՝ ելեքտրական դարմանով, եւ միզանցքի նեղութիւն ու մորթային հիւանդութիւնք արհեստի վերջին կատարելագործութեանց համեմատ կը բուժէ. Վիրաբուժական ամեն տեսակ գործողութիւնք մասնաւորաբար ծննդաբերական գործարանաց վերաբերեալ, ինչպէս Փիւսթիւլ, Քաթ եւ այլն., կը կատարէ մեծ փութով եւ գրեթէ առանց ցաւի. Ամէն օր ժամը 6 էն 11 (Ը. Թ.) հիւանդ կ'ընդունի վերոյիշեալ դարմանատունը ուր Հինգշաբթի օրերը յատկապէս կանանց ծննդաբերական գործարանաց վերաբերեալ հիւանդութիւնները խնամելէ վերջ, պէտք եղած գործողութիւնները կը կատարէ. 3—0

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ. Վեհ. Սուլթանը, միջօրէին, գնաց նոյն մզկիթն, ուր կատարեց ուրբաթու աղօթքն և յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ.

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ռուսական դեսպանը, առաջին թարգմանը, քարտուղարներէն մին և ընտանիքը, ամերիկեան դեսպանն ու առաջին թարգմանը, սպանիական դեսպանատան գործակատարը, ընտանիքն ու առաջին թարգմանը, պելճիական դեսպանատան գործակատարն ու առաջին թարգմանը, անգլիական դեսպանատան առաջին թարգմանը, Օսմ. Դանքային տնօրէն Պ. Լաֆիւանդ և երեսունի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ.

Ներկայից ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց.

Ի Բ. ԴՌՈՒՆ.—Պուլկարական գործակատար Պ. Տիմիթրոֆ, առջի օրը, Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ.

ԷՏՀԷՄ ՓԱՇԱ.— Պաշտօնով Չէյթուն գտնուող Էտհէմ փաշայի Միւշիրութեան աստիճան շնորհուեց կայս. [illegible] պաշտօնէի մը միջոցաւ, պիտի ղրկուի Ն. Վսեմութեան.

ՍՈՒՐՐԷԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ.— Մախսուսէի Սօֆրէիա շոգենաւը, որ կը տանէր Սուրրէի Հիւմայունը, Պէյրութ ժամանեց. Սուրրէ էմինի Ճէմալ պէյ այսօր դէպի Դամասկոս ճամբայ կ'ելլէ Սուրրէյի Հիւմայունը տանելու համար.

ԻՄԹԻԱԶԻ ՇՔԱԴՐԱՄ.—Վեհ. Սուլթանը Իմթիազ պատուանշանի ոսկի և արծաթ շքադրամները շնորհեց Պետական Խորհրդոյ անդամներէն Քոնսթանթէն Քարաթէոտորի էֆէնտիի.

ՄԷԹԻՄՆԱՅԻ ՄԵՏՐԱՊՈԼԻՏԸ.—Ծանուցուեցաւ թէ Ֆէների Պատրիարքարանն, իրեն ուղղեալ հեռագրէ մը տեղեկանալով որ Մէթիմնայի (Միթիլին) մետրոպոլիտ Տ. Նիւէֆօրոս Կլիքաս վախճանած է, անոր տեղ յաջորդ մը կարգած և այդ առթիւ ուրիշ անուանումներ ալ բրած էր.

Արդ. անցեալ օր նոյն Պատրիարքարանը եկած հեռագիրներ ծանուցած են թէ Տ. Նիւէֆօրոս Կլիքաս ողջ է և թէ նուաղում մը ունեցած է, որ 48 ժամ տևելով կարծուեր է թէ մեռեր է.

Մայրաքաղաքիս յունական թերթերն ալ անցեալ օր գովաբանական և կենսագրական երկար յօդուածներ հրատարակած էին Տ. Կլիքասի վրայ.

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ.—Աւստրիոյ և Գերմանիոյ մէջ տեղացած առատ ձիւնին պատճառաւ, պայմանադրական կառախումբն երէկ առտու միայն Ֆրանսայի, Իտալիոյ և Աւստրիոյ թղթատարական պայուսակները բերաւ, որք առջի առտուն պէտք էր բերուէին.

Երէկուան թղթատարին ինչպէս նաև առջի օրուան անգլիական ու գերմանական թղթատարները տակաւին չժամանեցին.

ՇՈՒԷՏԱԿԱՆ դեսպան Սթէնպօք կոմսը, առջի գիշեր, սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան անգլիական, աւստրիական ու հոլանտական դեսպանք, ֆրանսական դեսպանատան գործակատարն և դեսպանական ուրիշ պաշտօնեաներ.

Սթէնպօք կոմսն ու կոմսուհին երէկ իրիկուն ալ սեղան մը տուին.

Կոմսուհին, երկուշաբթի օրը, արևելեան ճեպընթաց կառախումբով Փարիզ երթալով ժամանակ մը հոն պիտի մնայ.

ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ.—Մայրաքաղաքիս ջաղացքի գործարանատէրք գումարում մը ունենալով, որոշեցին ցորեն ալիւրին գինը 1 1/2 ղրուշէն 3 1/2ի բարձրացնել՝ իւրաքանչիւր քիլօին համար. Միանգամայն ազդարարագիր մը մատուցանելով Քաղաքապետութեան, յայտարարեցին որ եթէ Կ. Պոլսոյ մէջ օտար ալիւրներու գործածութիւնը չարգիլուի, չպիտի կրնան շարունակել իրենց գործը. [illegible] նոյն օրը հացագործները կոչելով ծանոյց թէ միայն տեղական ալիւր պէտք է գնեն և թէ հակառակը գործող հացագործք իրենց ծննդավայրը պիտի ղրկուին և փուռերնին պիտի գոցուի.

Օտար ալիւրի վաճառականք ալ իրենց հիւպատոսարաններուն դիմեցին.

Հացագործք, առջի օրը, նորէն Քաղաքապետութեան պաշտօնատունը հրաւիրուեցան, սակայն վերջնական որոշում մը չտրուելով խնդիրը յետաձգուեցաւ երկուշաբթի օրուան.

ՍԵՐԷԶԻ ՌԷԺԻԻ տնօրէն կարգուած է Վարդան էֆէնտի Սահակ պէյ, որ նախապէս միևնոյն պաշտօնը կը վարէր ի Վան և ժամանակէ մը հետէ մայրաքաղաքս կը գտնուէր. Վարդան էֆէնտի ի մօտոյ իր պաշտօնատեղին պիտի ուղևորուի.

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ. — Ճաբոնի կառավարութիւնը յանձնարարեր է Պերլինի իր դեսպանին, որպէս զի Կ. Պոլիս գալով բանակցի Բ. Դրան հետ՝ առևտրական դաշնագիր մը կնքելու համար.

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնն որոշեց որ, Մլքիյէի ու վարժապետանոցի այն ընթացաւարտներն, որք ուսուցչութեան պաշտօնի պիտի կոչուին, նախ և առաջ մէկ քանի ամիս առանց ամսաթոշակի պաշտօնավարեն Կ. Պոլսոյ բարձրագոյն և երկրորդական վարժարաններու և բարձրագոյն նախակրթարանաց ուսուցիչներու իբրև հետևորդ և իրենց կարողութիւնն ստուգուելէ յետոյ, գաւառաց երկրորդական վարժարաններուն մէջ պաշտօնի կոչուին.

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Քէօլնիշէ Ցայթունկ լրագիրը, կ'ըսէ Թարիք, պէտք ցոյց տուած է որ Էրզրում և Տրապիզոնի մէջ գերմանական հիւպատոսութիւններ հաստատուին.

ԹԷՆՊԷՔԻՐԻ ՌԷԺԻՆ.—Սապահ կ'ըսէ թէ Թէնպէքիրի Ռէժիին նախորդ տնօրէն Պ. տը Ջօկէլի պաշտօնէ հեռանալէն ի վեր նոյն վարչութեան գործերն օր օրի անկանոն վիճակի մը ենթարկուած ըլլալով, բաժնետարց ժողովն որոշեց արդի տնօրէն Տէօվլէթ էֆէնտին պաշտօնանկ ընելով անոր յաջորդ կարգել Պ. Կաանձէն, նոյնպէս ընդհանուր հաշիւները քննել.

Նորընտիր տնօրէն Պ. Կաանձէ մայրաքաղաքս ժամանելով իր պաշտօնին գլուխն անցաւ.

ՄԵԾ ՕԹԷԼՆԵՐՈՒ ընկերութիւնն, որ կառոյց Սըմըրի Բէլէս ու Բերա Բէլէս օթէլները, մտադիր է հարիւր հազար ոսկւոյ պարտաթուղթեր շրջաբերութեան հանել՝ իր դրամագլուխն աւելցնելու նպատակաւ.

ԽՈԼԵՐԱ.—Աղեքսանդրիայի մէջ մինչև փետրուար 8, խոլերայէ 1188 դէպքեր ու 992 մահեր պատահեցան.

ՇԻՃԱՋԻՂ.—Սէլանիկի բժիշկներէն Բիֆաթ էֆէնտի կեղծ ծաղկի դէմ շիճաջիղ մը պատրաստած էր, որ նահանգին կուսակալութեան կողմէ բժշկական վարժարանը ղրկուած էր՝ տարրալուծուելու համար. Արդ ի պատասխանի գրուեցաւ նոյն կուսակալութեան՝ նահանգին բժիշկներէն յանձնաժողով մը կազմելով քննել թէ այդ շիճաջիղի պատրաստութեան համար աշխատանոց մը հաստատուա՞ծ է և թէ փորձերն կատարեա՞լ են. Նոյնպէս Բիֆաթ էֆէնտին յանձնաժողովոյ ներկայութեան կոչելով այդ շիճաջիղը պատրաստել տալ և նմուշը տեղեկագրով մը ղրկել.

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ վերատեսչութիւնը, հրահանգ ուղղելով իր գաւառային պաշտօնէից, ծանոյց որ ոսկեդրամով ըլլալիք ծախքերէն զատ ուրիշ ծախքերու համար ոսկեդրամ չնճարուի և ոսկեդրամ հասոյթներն, առանց տեղ մը ծախսուելու, ուղղակի իրեն ղրկուին.

ՄՈՒՇՏԱԿԱԳՈՐԾ արհեստաւորք, աղերսագիր մը մատուցանելով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, յայտարարեցին թէ Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը կը դրոշմէ՝ մուշտակ շինելու համար իրենց բերել տուած մորթերն և անոնցմէ տուրք կը պահանջէ.

ՆԵՐՈՒՄ. — Համտի էֆէնտի անուն ոստիկան մը, որ Տրապիզոնի Օրտու գաւառակին մէջ Անաստաս անուն մարդու մը սպանութեան պատճառ եղած ըլլալով հինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր, ներման արժանացաւ, որովհետև ոև է ստացուածք մը չունի և իր զաւակներն զուրկ են ապրուստէ.

—Էմին օղլու Բէքօր Հիւսէյին անուն մարդ մը, որ մարդասպանութեան համար տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած ըլլալով Գօնեայի բանտը կը գտնուէր, ներման արժանացաւ, որովհետև անբուժելի հիւանդութեան մը ենթարկուած է.

ՖԻԼԻՊԷԻ իսլամաց աղջկանց վարժարանին համար՝ կայս. Իրատէ մը հրամայուած է [illegible] ուսուցչուհի մը կարգելով ղրկել.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ սակարանին վարչական ժողովոյ վերընտրութիւնն, որ ըստ կանոնագրոյ, այս շաբթու պէտք էր կատարել, յետաձգուած է և ատոր պատճառն է սպասել [illegible] աւարտելուն, որովհետև այդ պայմանաժամէն յետոյ իրենց պարտքը չվճարողները իրաւունք չպիտի ունենան վարչական ժողովոյ ընտրութեան մասնակցելու.

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ.—Էտիրնէի մէջ գրաւուած մեճիտիյէի երեք հատ կեղծ դրամներ Փորձարանոցին մէջ քննուելով հաստատուեցաւ թէ օրինական կշիռէն պակաս են և բաղադրութիւննին է անագ, կապար, պղինձ եայլն. Ներքին գործոց նախարարութիւնը, հրահանգ ղրկելով ամեն կողմ, ծանոյց որ անոնց շրջաբերութիւնն արգիլուի.

ԹԱՍՖԻԷՅԻ արժէթղթոց կեղծերը բռնելու համար յատուկ յանձնաժողով մը կազմուած է Մալիյէի մէջ.

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդն աւարտեց այն քննութիւններն, զորս կը կատարէր՝ Ալաթինի եղբարց կողմէ Սէլանիկի մէջ ջաղացքներու համար օսմանեան անանուն ընկերութիւն մը կազմելու խնդրոյն նկատմամբ. Պետական Խորհուրդն ձեռնարկեց իր տեղեկագրին պատրաստութեան.

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ձեռնարկեց յառաջիկայ եկմտական 1312 տարւոյն յատուկ իր եկմտացոյցին պատրաստութեան.

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ Այէթար մարտանաւն անցեալ շաբթու Պէյրութի նաւահանգիստը ժամանելով թնդանօթներու արձակմամբ ողջունեց օսմանեան դրօշը, ուրկէ փոխադարձաբար պատասխանուեցաւ. Հրամանատարը այցելութիւն տուաւ կուսակալին ու Լիբանանու կառավարչին.

ՍԵՒ ԾՈՎՈՒ մէջ վերջին փոթորիկներու պահուն Տրապիզոնի ու Թիրէպոլուի առջև մէկ քանի փոքր առագաստանաւեր ընկղմեցան և մէկ քանին ալ ցամաք ինկնալով խորտակուեցան.

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ ի մտոյ ծաղիկներու և բանջարեղինաց ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպուի։

ԻՆՖԼՈՒԷՆՑԱՆ Սէլանիկի մէջ սկսած է թեթեւնալ։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Վախճանեալ Արիֆի փաշայի երկրորդ կնոջը հազար ղրուշ ամսաթոշակ յատկացուած է։

ԱԼԼԻԱՆՍ ՖՐԱՆՍԷԶԻ Իզմիրի ճիւղն անցեալ 1895 տարւոյն 3745 ֆրանք հասոյթ և 3030 ֆրանք ծախք ունեցած է։

ԻԶՄԻՐԻ ապահովագրական ընկերութիւնք Փետրուար 1էն (Ն. Տ.) յայսօր պատահած հրդեհներէն, 6402 ոսկւոյ վնաս մը կրած են։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ կը գրեն թէ ձիւնը տակաւին կը շարունակէ և ձիւն կը տեղայ։

—Աքչէապատ գաւառակին մէջ գոյացած հեղեղներէն տուն մը փլչելով չորս մարդեր փլատակաց տակ մեռեր են։ Նոյն գաւառակի մէկ գիւղին մէջ ալ երեք մարդեր ձիւնակոյտի մը տակ մնալով մեռեր են։

Ծուրէ գաւառակին մէկ գիւղին մէջ տասներեք տարեկան տղայ մը մեռեր է ցուրտին սաստկութենէն։

Նահանգին ուրիշ տեղերուն մէջ ալ տուներ փլչելով երկու կիներ փլատակաց տակ մեռեր են։

ԳՕՆԻԱԷՆ փետրուար 8 Թուականաւ կը գրեն թէ ձիւնը կը շարունակէ ամենայն սաստկութեամբ. ջերմաչափը զերոյէն վար 12° իջած է։ Պէյշէհրի մէջ ձիւնին բարձրութիւնը 1.20 մեդրի հասած է։ Հաղորդակցութիւնք դադրած են։

ՏԷՐ,

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Ձեր ազնուութեան թէ, բաժնուած ըլլալով իմ ընկերներէս որոց հետ կը գործէի մինչեւ հիմայ, ներկայ Թուականէս սկսեալ առանձին հաստատուած եմ, Էսկի Էօնիւ Շէրպի վաճառատան դէմ Թիւ 48 գրասենեակը։

Եւրոպական և տեղական առաջնակարգ շոգենաւային ընկերութեանց հետ ունեցած երկարժամանակեայ մտերմական յարաբերութեանցս շնորհիւ, ներքին և արտաքին ապրանաց վերաբերեալ ամէն տեսակ մաքսային գործողութիւնները ըստ առաջնոյն դիւրութեամբ կատարելով ծովեզերեայ զանազան քաղաքներ փոխադրելէս զատ, եւրոպական ապրանաց մաքսէ հանելու գործողութիւնները եւս կը կատարեմ։

Ուստի կը համարձակիմ խնդրելու որ՝ հաճիք պատուել զիս ըստ առաջնոյն՝ վստահելով ինծ ձեր մաքսային ամէն տեսակ գործերը, զորս պիտի կատարեմ ամենայն արագութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Կանխաւ մատուցանելով խորին շնորհակալիքս

Մնամ յարգանօք
ԹՈՐՈՍ Գ. ՍՄԲԱՏ
Կ. Պոլիս, 1896 Յունվ. 1/13
2—2

Ա Զ Դ

Շէրիւպէն Շէրպէթճեանի վաճառատան սնանկութեան հաշուեյարդար սէնտիքները ներկայիւս կազդարարեն սոյն սնանկութեան պահանջատերց, որ (2.65 %) երրորդ և վերջնական բաշխում մը տեղի պիտի ունենայ Կալաթա Վոյվոտա փողոց Թիւ 35 գրասենեակը ներկայ տարւոյս 29 փետրուար 12 մարտէն սկսեալ մինչեւ 15/27 մարտ ամեն օր ժամը 10 էն 3 (Ր.Ե.) և իրենց մուրհակները քննուելէն և զմռուելէ յետոյ, հարկ եղած վճարումը պիտի կատարուի։

Այս առթիւ կը ծանուցուի պահանջատերց որ այս բաշխումը վերոյիշեալ սնանկութեան գոյից ամբողջութիւնը ներկայացնելուն, այլ եւս հաշիւները բոլորովին փակեալ պիտի նկատուին, և ըստ այնմ հաշուեյարդար սէնտիքներու պաշտօնը միանգամ ընդ միշտ վերջ պիտի գտնայ։
3—3

ԱԶԳ. ԹՐԱՄՈՒՂՑԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Որոշմամբ վարչական խորհրդոյ և կանոնագրին 32 և 33 յօդուածներուն համեմատ, բաժնետէրերու սովորական ընդհանուր ժողովը ի նիստ հրաւիրուած է 1896 մարտ 16/28 շաբաթ օր, կէսօրէն ետք ժամ 1½ին, ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բերչէմպէ Բազար, Վոյվոտա փողոց։

Առ նուազն տասը բաժնեթուղթ ունեցողները, որոնք կը փափագին ներկայ գտնուիլ այս ժողովին, պարտին զումարուելէն առնուազն տասն օր առաջ, այսինքն մինչեւ 1896 մարտ 6/18, կէսօրէն ետք ժամ 5ին, իրենց բաժնեթուղթերը ներկայացնել ընկերութեան արկղին, կամ օտար երկրի բաժնետէրերը ի Բարիզ Բաէտի Լիոնէին։

Հետեւեալ կերպով որոշուած է օրակարգը որուն վրայ ժողովը կոչուած է խորհրդակցիլ։

1. 1895 դեկտեմբեր 31ի հաշիւներուն, հաշուեկշիռներուն և գոյից ցուցակներուն վաւերացումը։
2. Որոշում 1895ի տարեկշռեան շահաբաժնին։
3. Կանոնագրին 18 և 20 յօդուածներուն համեմատ վարչական խորհրդոյ երկու դադարեալ անդամներուն տեղ նորերու ընտրութիւն։
4. Քննիչներու անուանում 1896ի համար։

1—5

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. պալատան պաշտօնեաներէն Գասըմ պէյի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Հաշուակալութեանց Ատեանի քարտուղարներէն Ֆէհմի պէյի և կայս. անձնական Գանձուն կալուածներու տնօրէն Բաղըր պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Զեկուցումները հաղորդուած են ի հրատարակութիւն.

«Կայս. կառավարութեան դովլէի սավորութեանց համաձայն, այսօր, շաբաթ, ըստ առաջնոյն, տեղի կ'ունենայ Մարգարէին Խըրգայի այցելութեան հանդէսը։»

—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ, ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ պատիւ ունեցաւ Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու։»

ԿԵՂԾՈՏ ԲԱՐՔԵՐ

Սամսոնէն ազգային մը հետեւեալ տխուր խոզովութիւնները կը հաղորդէ մեզ, ուրմէ ստուգութեան պատասխանատուութիւնն առանց ստանձնելու, Ազգ. Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք պատմուածներուն և ակնարկուած քահանային ընթացքին վրայ։

Մարդկային կենաց մէջ դրամին խաղացած մեծ դերը և շատ անգամներ անոր յառաջ բերած բազմապիսի դժբաղդութիւնները ծանօթ են, նոյն իսկ դարձեալ դրամն է որ իւր դերը կը կատարէ մեր պատմելիք դէպքին մէջ, միացած տգիտութեան և որ աւելին է գձուձ շահախնդրութեան հետ։

Մեր պատմութեան գլխաւոր դերը կատարողն է բնիկ Ամասիացի հայ մասգործ մը որ իւր առեւտուրին մէջ խորդախութեան մարմնաւորումը կը համարուի, ուր որ փոքրիկ շահ մը կայ՝ հոն մարդկութիւնը նշանակութիւն չունի անոր աչքին, ամէն տեսակ վատութիւններ յանձն կառնէ. այսպէս քանի՛ քանի՛ անձանց դժբաղդութեան պատճառ եղած է։ Այս վերջի տարիներս տեսնելով որ այլ եւս իրեն խաբելու չկայ, և թէ այլ եւս առեւտրական հրապարակէն լքուած է. աւելի անլուր, աւելի աղտեղի շահագործութեան մը ձեռնարկած է, իւր աղջիկ զաւակը խնամախօսութեան և նշանախօսութեան առաջարկել, ամեն անգամ որ պէտք եղած է իւր առեւտրական ձախորդութիւնները պարտկել։ Աւելորդ է ըսել թէ այսպիսի առեւտրի մը մէջ իրեն նման քանի մը վատ արբանեակներ ալ ունի, որոնք ի պահանջել հարկին միջնորդութեան դերը կատարելով յաջողած իսկ են շատ անգամներ։

Յիշեալ մասգործը, նախ Ամասիացի հայ վաճառականի մը թոքախտաւոր տղուն կը նշանէ իւր աղջիկը և երբ այս դժբախտ երիտասարդը մահուան անկողնոյն մէջ կը տառապի, ոմանք պարզամիտներ կառաջարկեն իրեն որ նշանը ետ տայ, իւր զաւկին համար այսպիսի դժբախտութիւն մը աղէկ նշան չհամարելով. սակայն մեր մասգործը դժոխային քմծիծաղով մը գիտէ՞ք ինչ կը պատասխանէ. «Ի՞նչ փոյթ, կ'ըսէ. բաւական է որ նշան տրուած իրերն, որոնք խոշորկէկ գումար մը կը կազմեն, իմ քովս մնան» և ստուգիւ դժբախտ երիտասարդն իւր մանկանացուն կնքեց, և մասգործին բաղձանքը կատարուեցաւ. սակայն ալ չբաւականանար նա, այլ ժառանգութեան դատի մ'ալ կը ձեռնարկէ, որ սակայն անլսելի կը մնայ։

Մեր մասգործը այս վերջի ամիսներուն մէջ առժամապէս Սամսոն կը հաստատուի. հոն ալ իր աղտոտ արհեստին կը ձեռնարկէ. մեծկակ գումարի մը պէտք կունենայ, և դարձեալ իւր աղջիկը առաջ կը նետէ, այս անգամ ալ տեղւոյս պատուաւոր անձի մը տղուն հետ կը նշանէ զայն, և ահա նշանտուութեան երկրորդ օրը երկու կտոր պօնոներ ի ձեռին կը ներկայանայ իր նոր խնամիին, որ յիշեալին վատթար բնաւորութեան անտեղեակ ամենայն միամտութեամբ՝ իբր երաշխաւոր կը ստորագրէ զանոնք, որուն կատակերգական մասը ի վերջոյ երեւան կուգայ։ Երբ մասգործը կը տեսնէ որ պօնօներուն պայմանաժամը լրանալու վրայ է և թէ իւր նոր խնամին զանոնք վճարելու տրամադիր չերեւիր, այս անգամ ալ ուրիշ փեսացու մը փնտռել կ'ինէ իւր աղջկան, և իւր Ամասիա ունեցած արբանեակներուն միջոցաւ հարուստկէկ երիտասարդ մը ձեռք կը ձգէ, և ահա կատակերգութեան երկրորդ վարագոյրը կը բացուի. մեր մասգործը մէկէն յարաբերութիւնները կը խզէ իւր Սամսոնի խնամիին հետ, առարկելով թէ աղջկան հաւնին չէ հաճած այս խնամութեան, թէեւ ինք մինչեւ վերջ պիտի մաքառի այս մտահաճոյքին դէմ. վերջապէս ի՞նչ երկարեմ, միւս կողմէն աղջկան նշանտուութիւնը կատարուելով հարսանեաց պատրաստութիւն ըլլալը կը գրուի Սամսոնի խնամիին որ այսպիսի պարագայից յատուկ եղած դոյրալով մը կը դիմէ տեղւոյս Թաղ. Խորհրդոյ և պատւոյ դատ կը պահանջէ. Զերկարենք, Թաղ. Խորհուրդը կը հեռագրէ Ամասիոյ Առաջնորդական Փոխանորդ քահանային. սակայն օ՜րու փոյթ. յիշեալ քահանան փոխանակ խնդիրը ի հիմանց քննելու և այսպիսի անուանարկութեան մը առաջքն առնելու և եկեղեցական օրինաց պատկառանքը պահելու, ինք անձամբ կը կատարէ նոր նշանտուութիւնը, պսակն ալ կատարելու խոստմամբ։

Յիշեալ քահանան, կօշկակարութեան խանութէն մէկէն քահանայութեան բարձրացած, բազմապիսի կրօնական զեղծումներով ծանօթ է. ի՞նչ փոյթ կ'ըլլար ընել առանց թեթեւ խնդիր մը, մանաւանդ որ աղջկան Ամասիա հարս ըլլալովն ալ՝ իրեն քահանայական իրաւունքէն չպիտի զրկուէր։

Յիշեալ քահանային վրայ ընթերցողաց շօշափելի գաղափար մը տալու համար կը փութամ հետեւեալ դէպքը պատմել։ Սոյն քահանային հարուստկէկ ծուխերէն մին կը դիմէ իրեն որ այս ինչ աղջկան համար խնամախօսութիւն ընէ, քահանան առեւտրոյթ կը խոստանայ խնդիրը կատարել, սակայն մտածելով որ իր աղջիկը սոյն երիտասարդին աւելի յարմար էր՝ կը մոռանայ իրեն աղջիկը կնութեան տալ, բայց որովհետեւ իր աղջիկն ալ տգեղ ըլլալով գուցէ չյաջողէր երիտասարդին կինցնելու, զարմանալի հնարամտութեամբ մը իւր հարսն աղջկան տեղ ցոյց տալով կը յաջողի երիտասարդին կամքն առնուլ։

Պսակադրութիւնը կը կատարուի ի հարկէ իւր աղջկան հետ, և հարսին քողին հետ քահանային խարդախութեան քողն ալ վեր կը վերնայ, և ահա այն օրէն ի վեր երիտասարդը մեկուսացեալ կապրի, և աղջիկն ալ քահանային տունը կը ղըրկուի։

Յիշեալ քահանային այս տեսակ արարքները բազմաթիւ են և ահա Ամասիոյ նման կարեւոր վիճակի մը Առաջնորդական փոխանորդութեան կարեւոր պաշտօնն ալ անոր ձեռքը կը մնայ։

Դժբաղդ Սամսոնցի երիտասարդին, որ խաբուած էր, կրնաք մակաբերել թէ ո՞րչափ անհնարին անձկութեան մը դատապարտուած է, և թէ այսօրինակ կեղծոտ բարքեր ո՞րչափ անհատներու դժբախտութեան և որչափ ընտանիքներու ներքին անդորրութիւնը խախտելու պատճառ կըլլան ու եղած են։

Սամսոնցի մը

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ 8 Փետրուար

Արեւելք»ի 3595 Թուոյն մէջ «Նիկոմիդացի մը» ստորագրութեամբ և «Բարոզի մը առթիւ» վերնագրով յօդուածը շատերու այնչափ կարծել տուաւ որ «Անյաջող Ձեռնարկ» վերնագրով նամակին շարունակութիւնը եղած ըլլայ և այս առթիւ շատեր կարծեցին թէ «Անյաջող ձեռնարկ»ը գրողն ալ ուրիշ թեթեւամիտ ոմանց հետ Գեր. Առաջնորդ Հօր արարքը խծբծողներէն մին եղած ըլլայ։ Նուաստս որ առանց Առաջնորդ Հօր դէմ ըսելիք մը ունենալու, միմիայն Թաղական Խորհրդոյ ինչպէս ծանօթ է Լապրանի բացման ընդդիմութիւնը գրած էի, բնաւ Ն. Գերապատուութիւնը քննադատել մտքէս անգամ չեմ անցուցած։

Ուստի, որպէս զի «Բարոզի մը առթիւ» գրուած այն նամակը ինծ չվերագրուի, կը փութամ խնդրել որ հաճիք ներկայս հրատարակել որոշելու համար թէ «Բարոզի մը առթիւ» գրողը ոչ ես եմ և ոչ ալ այդ գրութեան հաւանող։

ՅԱԿՈԲ ՄՈՄՃԵԱՆ

Աստի անտի

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ ԱՂՋԻԿԸ

Ի Փարիզ, Սէն Թոմա—տ'Աքէն թաղին ոստիկանապետ Պ. Բրիօ վերջերս նամակ մը կընդունէր օրիորդ Օլկա տը Ս... էն, բժշկական ուսանողուհի, ռուսական հպատակ, որ կը բնակէր Բաղռ—Պուլվառ Օթէլը։

Նամակագիր աղջիկը որ առիթ ունեցած էր յարաբերութեան մտնելու քոմիսէրին հետ զանազան գործերու բերմամբ, կը գրէր թէ ինք որոշած էր անձնասպան ըլլալ և իր նամակն առած պահուն դադրած պիտի ըլլար ապրելէ։

Կը խնդրէր քոմիսէրէն որ Տարիւ փողոցին ռուսական եկեղեցին աւագերէց Պ. Վասիլիէֆին իմացունէ, ինչպէս իր բարեկամուհիներէ մէկուն որուն անունն ու հասցէն կը յայտնէր։

Որովհետեւ այդ յուսահատ աղջիկը իր թաղը չէր բնակեր, Պ. Բրիօ նամակն անմիջապէս ղրկեց Բրուլպարդ թաղի քոմիսէրին։

Իրիկուան ժամը երկուքն էր երբ այս քոմիսէրը այդ լուրն առաւ իր պաշտօնակցէն։ Անմիջապէս ուսանողուհիին տունը գնաց տօքթօր Սիէէի և կոզդարարի մը հետ. բայց ռուս ուսանողուհիին բնակած սենեկին դուռը ներսէն չէր գոցուեր և դիւրին եղաւ մինչեւ անոր ննջասենեակն երթալ։

Հոն, աչաւիլի տեսարան մը պարզուեցաւ նորեկներուն աչքին. օրիորդ Օլկա տը Ս... անկողնին վրայ չիգակի պառկած էր, ոտուըները վար կախուած, միայն գիշերային երկար շապիկ մը հագած։

Դիակը, անկողինը և տախտակամածը բոլորովին ծածկուած էին արիւնով։ Բժշկական ուսանողուհին կծկուած աջ ձեռքին մէջ կը բռնէր նշդրակ մը. գլուխը, ետեւ նետուած, կը հանգչէր ձախ բազկին վրայ։

Տօքթօրին կատարած բժշկական քննութիւնը ապացուցուց թէ յուսահատ աղջիկը շնչերակը կտրած էր։

Օրիորդ Օլկա երեսուն տարու էր և Ռուսիա ծնած։ Անձնասպանութեան մղող շարժառիթները լոկ ընտանեկան են։

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ

Օսմ. ծխախոտի Ռէժիին ընդհ. տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ էտօղու—էտօղու և էտօղու սիկառէթներուն գիներովը ծախու կը հանէ նոր ընտիր սիկառէթներ, որոնք կը համապատասխանեն ա՛ռ ա՛ռ նախկին սիկառէթներուն։ Էնֆիէ և Նէֆիս անունները կը կրեն։ Իւրաքանչիւր նոր տեսակէն երեք մեծութեամբ կայ. խոշոր, միջին և սովորական։ Խոշոր սիկառէթներէն թէ կլոր կրնայ գտնուիլ թէ Եգիպտոսի մէջ գործածուած քառակուսի։ Այս սիկառէթներ կը ծախուին ծխավաճառներուն քով և, Րամազանի միջոցին, Սուլթան-Պայազիտի մժերանոցը։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 17/29 Փետր. 1896

Անուանական եւ Վճարեալ	Թուական	Անուանումն Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ
100	1881	Թնս. Սէրի A } 1 %	59 20
100		» » B	27 20
100		» » C	22 10
100		» » D գոցուած	24 18
400		բացուած	24 19
100		միջօրէ	24 20
100	1870	Ռումէլեայ. գոցուած	119 ½
		բացուած	119 ½
Ֆր. 500		միջօրէ	121 75
Անվ. 20 Վճր. 10	1890	Թամանիէ 4 %	— —
22 11	1869	Թրէյտի Ժէն. Օթ.	8 07
10 5	1872	Թու. Օթ. տը Շ. է Վ.	4 22
140 140	1873	Լաւրիումի	53 50
500 300	1888	Անատոլուի (Բժթ.	695 —
500 500		Ծրկամուլիք (Գրծ.	315 —
20 8	1882	Թոքամուէյ (Բժթ.	9 22
300 500		(Գրծ.	495 —
500 200	1883	Օսմ. Ռէժի	18 07
1.40 1.40	1892	Օսմ. Միկարէթ 5 %	1 70
11 5½	1893	Օսմ. Ապահովգր. Ընկ.	5 65
500 500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	395 —

ՓՈԽԱՆՑ (Բրիմ) ՏԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
3 օրուան համար 1000 հատի	5	—
1 ամսուան համար	8	—
1 օրուան համար	1	53
Ռըբրոք	—	—
Գանխիի (Հէվալէսիզ)	1	10

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	½
Փարիզ »	Ֆր.	22	82 ½
Վիեննա 3 օրուան	Ֆիոր.	10	85
Պերլին չէք	Մարք.	18	42 ½

ՓՈԽԱՆՑ ՕՐԻԳԻՆԱԼԻԻ ՎՐԱՅ			
3 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	2	50
1 ամսուան համար	»	3	50

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ			
Անգլ. ոսկի	Օ. Ո. 100 ղրշ.-էն	110	08
20 Ֆրանքնոց		87	23
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		107	20
Քրիմից		51	18
Ռուսլ Իմբերիալ		8	48
Մէճիտիէ		108	34
Մանր արծաթ		103	—
Մէճիտիէ		95	20
Ծոցտ Դալաթիոյ Սակարանի		9	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 29 Փետր.

Քոնսոլիտ Թուր. B Կնխկ.	Ֆր.	— —	—
» » C »	»	22	72
D (Բացուած	»	— —	—
(Գոցուած	»	22	20
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	123	87
Քրիտիկէ	»	467	50
Մաքսային Պարտամուրհակ	»	490	—
Թամանիէ	»	481	25
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	403	75
Պանք Օթոման (անուանկ.)	»	604	31
Ռանթ Ֆրանսական 3 %	»	102	72
» » 4½ %	»	103	15
» Իտալական	»	80	60
Քրէտի Լիոնէ	»	788	75
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	— —	—
Քոնդուար տ'Էսքոնթ	»	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	— —	—
Եգիպտական Միացեալ	»	522	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	225

ՎԻԷՆՆԱ 29 Փետր.

Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆիորին	59	87
Օսմ. Ռէժի	»	191	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես		120	90
» Փարիզի	»	— —	—

ԼՈՆՏՈՆ 29 Փետր.

Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Ա. Ո.	59	—
» » B	»	27	50
» » C	»	22	37
D (Բացուած	»	— —	—
(Գոցուած	»	21	84
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4 % Երշխւ.ընկ.		— —	—
» » 1894 3½ % Եգպ. Հրկ.ով		— —	—
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	14	12
Այտընի Երկաթուղի	»	12	25
Միացեալ Եգիպտական	»	104	—
Առանձնաշնորհեալ »	»	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտ	»	109	—
Պուլկար. Փոխառ.	»	— —	—
» » Նոր 6 %	»	94	50
Ռանթ Հելլենական 5% 1881	»	31	—
» » 5% 1884	»	31	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	365

ԲԵՐԼԻՆ 29 Փետր.

Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի	Մարք	— —	—
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	115	—
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Գրծղթ.	»	— —	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	395
» Փարիզի » 3 ամիս		— —	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի		— —	—

ԿՈՄԻՏԱՍ Ա. ՈՍԿԵԱՆ

ԱՌՁԵՌՆ
ԲԱՌԱԳԻՐՔ
ՀԱՅԵՐԷՆ—ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ

ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (Երկրորդ)
ՈՒՂՂԵԱԼ ԵՒ ՅԱՒԵԼԵԱԼ
ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 50,000 ԲԱՌ, ՈՃ ԵՒԱՅԼՆ

Բազմաշխատ հեղինակին սոյն օգտակար գործը կը բովանդակէ հին եւ նոր հայերէնի գրեթէ բոլոր բառերէն զատ, գիտական եւ արուեստական բազմաթիւ բառեր, ոճեր եւ ասացուածներ համդերձ իրենց Գաղղ. Թարգմանութեամբն. Բառից զանազան առումները բացատրուած են բազմաթիւ օրինակօք. Սոյն խնամեալ եւ յոյժ կարեւոր գործը ճշմարիտ առաջնորդ կրնայ ըլլալ ուսանողներու ի Գաղղիերէն լեզուի, ինչպէս նաեւ սոյն լեզուի ուսման պարապողներու առ հասարակ.

Գործոյն վերջը աւելցուած է գաղղիերէն լեզուի անկանոն եւ պակասաւոր բայից պարզ ժամանակներու մէկ ցանկն համդերձ պիտանի եւ կարեւոր ծանօթութեամբք, որք մեծապէս պիտի օգնեն ուսանողին.

Էջ իբր 1000, ընտիր Թղթի վրայ մաքուր եւ յստակ տպագրութեամբ եւ զօրաւոր կազմով, որք բառարանի մը համար գրեթէ նոյնքան գնահատելի են որքան պարունակութիւնը.

☛ Գին { Զօրաւոր խաւրթէն կազմ 25 Դհ.
Լաթակազմ 27, Կիսակաշի 32 »

Կեդրոնատեղին է Օ. Մաթէոսեան Վաճառատունը, Թիւ 27 Ցինճանըլըար եօգուշու Կ. Պոլի. Կը գտնուի Պ. Պալըեցի եւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով, ինչպէս նաեւ Բերա Մեծ փողոց Պլըայսի եւ Բուայլ գրատուններու եւ Ղալաթիա Մահմուտիէ ճատտէսի Թիւ 42, Ռոման եւ Ընկ. Թղթավաճառանոցն.

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԻՐԱԲՈՅԺ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորաձեւ գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն փայլակնապէս կը լնցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադարձ. կատարելագործեալ եղանակաւ, ոսկէ, ճաշակաւոր, եւ զմայլելի արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականին, դէմքի ճեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ. «Մորուբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Խմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորաձեւ ատամնաբուժական միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանըգ գերեզմանատան դրան պարիսպ ճիշդ Չայըրճեանց դէմը)։
Պատրիարքի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Խրիսովէլի փողոց ամէն օր։

Յ. Գ. Հաւաստելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբուժներու՝ ժմեռները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։ 410

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՎԱՐԺԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Գ. ԳՈՐԾ ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
Ն. ՏԻՒՋԷՆՃԵԱՆԻ

ԿՐԿՆԱՏՈՒՄԱՐԸ
ՈՒԹԸ ԴԱՍՈՎ

ՆՈՐ ՄԵԹՈՏ ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ
ՈՒՍԱՆԵԼԻ ԱՌԱՆՑ ԴԱՍԱՏՈՒԻ

ԱՌԵՒՏՈՒՐՈՎ ԶԲԱՂՈՂՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԳԻՆ 5 ՂՐՈՒՇ ԱՐԾԱԹ
2—4

ՏՕՔԹ. ՀՐԱՆՏ Պ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԲԵՐԱ Կալաթա-Սարայ Թաւրոն փողոց թիւ 1

Ընդդէմ պնդութեան.—Վիշիի լուծիչ փոշի։

ՇԱՆԹԱՐԳԵԼ
ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ
եւ ուրիշ ամէն տեսակ ելեքտրական գործիք
ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ
Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1880ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ
Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՑԱՆՁՆԱՐՈՒ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏՔ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
14 եւ 19, Զիւլֆէր Պէյ խան, 14 եւ 19
Քիւրէքճիլէր — Կալաթա

ԹԷՅ, ԹԷՅ, ԹԷՅ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1880
Կ. ԵՍԱՅԵԱՆ
Գ. ԽԱՉԻԿԵԱՆ
MARQUE DEPOSÉE
Կ. ՊՈԼԻՍ, Ճէլալ Պէյ խան թ. 10
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ
Օսմանեան գլխաւոր քաղաքաց մէջ
ՉԻՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ, ՍԷՅԼԱՆԻ, ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԵՐ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում
Ցեռակի, չափի եւ գինի մասին
կատարեալ ուղղամտութիւն

Զգուշանալ մերմարքային Կեղծերէն

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ
ՂԱԼԱԹԻԱ
Մ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ եւ ԸՆԿ.

32 Վոյվոտա փողոց. Օսմ. Պանքայի դէմ. 32
Ընտիր ապրանք, ուղիղ կշիռ, չափաւոր գիներ ☛

Ցանձնարարութիւնք առանց ծախսի կը ղրկուին մինչեւ տուն։ 333

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսունըեօթը տարուան և տասնըութ տարուան, բժիշկներուն կողմէ յանձնարարուած, ստամոքի ու այլ և այլ տկարութեանց, անարիւնութեան (անէմի), ինչպէս նաեւ նոր ապաքինած հիւանդներու համար։ Դիմել Օրթագիւղ՝ հանգուցեալ Մուխթար Յակոբ աղայի տունը՝ հայոց եկեղեցւոյն դէմ։ 261

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.
Մօ-րէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ռայս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 18ին և Մարտ 2ին հոս կ'սպասուի։

SANTAL MIDY

Ի վեր ի նոր պատրաստութիւններ կը ստեղծուին Սանդալի հիւթին ազդեցութեանը վրայ կրթնելով կամ նոր անուններով գաղեր երեւան հանել, բոլոր երիտասարդները Սանդալ Միտի կը պահանջեն, որ երկու օրուան մէջ ամոքում և բուժում կը բերէ։

Վկայեալ 1883
ԼԷՕԹԻՆՆԷՐ ԵՒ ԸՆԿ. ՑՈՒՐԻԽ (Զուիցեր)
Վաճառատուն որ կը դրկէ

Բուրդէ եւ բամպակէ նորաձեւ կերպասներ, Թիֆթիք ալբաք եւ այլն։ Կերպաս շրջազգեստի, ֆանէլա, կերպաս կանանց պարեգօտներու։ Կերպաս արանց եւ տղոց հագուստներու։ Կերպաս տան եւ տղոց զգեստներու։
Ամեն քանակութեամբ կը ղրկուի ամենէն պարզէն մինչեւ ամենէն շքեղը։
50 ֆրանքն անցնող յանձնարարութիւնք կը ղրկուին ճամբու ծախքը վճարուած։
Ծոխ հաւաքածոյ նմուշներու որոց ճամբու ծախքը կը վճարուի։ Նորաձեւութեանց համար ծրի տետրակներ։ Զուիցերիոյ համար նամակներ 25 սանդիմ, քարտ բօսդալներ 10 սանդ։ 444

ՏՈՔԹՈՐ ԶՕՔԱԼԱՍ
Մասնագէտ բժիշկ երկու սեռէ ծննդական հիւանդութեանց եւ վիրաբոյժ

Եւրոպայի մէջ ծննդական գործարաններու հիւանդութեանց եռթարկուողները ուղղակի մասնագէտներու կը դիմեն առանց ի նկատի առնելու խել մը շառլաթաններու անհրանալի խոստումները։ Բերա, Թարլա Պաշի, Հալէպլի փողոց, Թիւ 25 տունը հաստատուած ՏՕՔԹՕՐ ԶՕՔԱԼԱՍ որ Եւրոպայի մէջ մասնաւորաբար ուսումնասիրելով ծննդական գործարաններու հիւանդութիւնները, մեծ յաջողութիւն ըրած է այս ճիւղին մէջ, կը յայտարարէ որ ջերմախտութիւնը ութը օրուան մէջ կատարելապէս կը բժշկէ առանց պանծեցուցութեան եւ առանց հիւանդին ցաւ զգացնել տալու։ Նոյնպէս նորանոր մէթոտներով կը բժշկէ ամենահին զաղլիական ախտերը, անկարողութիւնը, սերմնահոսութիւնը, եւ երկու սեռին ամլութիւններն եւ ուրիշ ծննդական հիւանդութիւնները։ Ամեն օր կը գտնուի իր վերոյիշեալ բնակարանը. 12—15

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1882ԻՆ Կ. ՊՈԼԻՍ ԹԱՀՄԻՋ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 59
ԱՂԲԻՒՐԻՆ ՃԻՇԴ ԴԻՄԱՑ

☛ Ասկից 14 տարիներ առաջ, երբ մեր մէջ զանգատներ կային թէ առեւտրական այս ճիւղը միայնոց կողմանէ չի մշակուիր, եւ թէ նպարավաճառութիւնը միշտ օտարազգիներու սեպհականութիւն է եղած, այս վաճառատունս հաստատել ձեռնամուխ եղայ. որուն այս երկար ժամանակեայ գոյութիւնը, աւելորդ է ըսել, իւր հետեւած ուղղամիտ եւ հաւատարիմ ուղղութեան մի զօրաւոր ապացոյցը կրնայ նկատուիլ անշուշտ։ Այժմ, տնտեսական ծանօթ կացութիւնը ինծ կը ստիպէ ծանուցանել թէ վաճառատանս յարատեւութիւնն ու գոյութիւնը՝ որ ցայսօր երբեք անպատուաբեր հանգամանք մը չէ ունեցած հրապարակին մէջ, այլ եւս տոհմակիցներուս համակրութեան չափէն կախեալ է, որուն յուսամ թէ արժանի պիտի համարուիմ։

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին լաւագոյն ապրանք՝ միշտ օրուան գինով։ 468 3—72

ՄԵԼՔՈՆ ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

ՏՕՔԹ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ,
ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Վկայեալ Ֆիլատէլֆիոյ եւ Նիւ Եորքի համալսարաններէն, երեք տարի հիւանդանոցաց մէջ ծառայած, յետ տասն եւ հինգ ամեայ փորձառութեան, իւր բնակութիւնը հաստատած է Բերա, Սագըզ Աղաճ փողոց Թիւ 47 տունը, ուր կ'ընդունի հիւանդ ամեն օր ժամը 7—11. Երկուշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ձրի կը դարմանէ իրեն դիմողները, իսկ շաբաթ օրերը ժամը 7 էն մինչեւ 9ը կը գտնուի Պոլիս Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը։ Կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւնք, մասնաւորապէս սրտի եւ կուրծքի եւ կը կատարէ ամեն կարգի վիրահատական գործողութիւնք։ 457 16—78

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Տէօրտիւնճիւ Օրտուի հիւմայուն Թէրզիխանէսի իչուն մուգթազի օլուպ մաճայինճէ մէվզըի միւնագասայա գօնուլան 3000 Թօփ 7 լիպրալըգ վէ 3000 տախի 8 լիպրալըգ ամէրիգան պէզլէրինին իթասընա Թալիպ օլանլարըն Թարիխի իլանտէն իթիպարէն 1 հաֆթա խիթամընա գատար մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 32 1—3

Իւչիւնճիւ Օրտուի հիւմայուն իլմալաթխանէսի իչուն 312 սէնէսինէ մախսուսպէն միւպայաա օլունմագ իւզրէ մանզալինճէ միւնագասայա գօնուլան 48 գալէմ մէլպուսաթ վէ սայիրէյի աշէրիյէ իհրաջընըն իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 33 1—3

ԹԷՅ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԹԷՅԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐԵՂԻՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ
1888
Ա. ԱԼԷՄԵԱՆ եւ Գ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ԹԱՀՄԻՋ ՓՈՂՈՑ 49, 52

ԹԷՅԻ Թիւ 52 Վաճառատան մէջ կը ծախուի Չինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի, Հնդկաստանի ընտիր թէյ, մեծ եւ փոքր քանակութեամբ։

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ Թիւ 49 Վաճառատան մէջ կը ծախուին Եւրոպական պազատոնալ եւ ընտիր ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ, պիսքիւի, շոքոլա, եւ անուշ ըմպելիներէն լիքէօր եւ այլն։
33 Վաճառք առատ. Դիւրացում կատարեալ. Յանձնարարութեան արագ. 57—60

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՇ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11 671,018
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 2,906,678

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,444 600
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 1,105,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ՝ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գործնական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել, նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — Մ Ա Ր Ի Թ Ա Յ Մ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 Ա. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերու

1828
L'UNION
DE PARIS

ԻՒՆԻՈՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1828—1829

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ, պահեստի դրամ և գանձելի ապահովագրինք	ֆրանք	93	ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	»	16 1/2	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն մինչև ցարդ վճարեալ վնասներ	»	194	»
1894 տարւոյն վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	15 ՄԻԼԻԱՐ	

Ընկերութիւնը շահաւէտ և դիւրամատչելի պայմաններով թէ՛ ի Պոլիս և թէ՛ ի գաւառս կ'ապահովագրէ հրդեհի արկածից դէմ ամեն տեսակ վաճառք և վաճառատուններ, նոյնպէս գործարաններ և բնակութեան տուներ, կարասիներ, և ասոնց նմանող զանազան շէնքեր և ապրանքներ.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Մ. ՇԱՐԼ ՄԱԼԷ. Մալէ եղբարց դրամատունէն դրամատէր, Լիոնի երկաթուղւոյ ընկերութեան պատուոյ նախագահ, Օսմ. Կայս. դրամատան և Րէժիի ընկերութեան նախագահ. Նախագահ։
Մ. ԱՏՈԼՖ ՎԷՐՆ. Վէրն և Ընկ. դրամատունէն, դրամատէր, Պանք տը Ֆրանսի վարիչ, Հիւսիսային երկաթուղւոյ Ընկերութեան, և Օսմ. Կայս. դրամատան վարչական խորհրդոյ անդամ. Դեր-Նախագահ։
Մ. Մ. ՕՖԷՌԻՍ. Ս. Տէրվիէ, Գ. Ժէմսօն, Ժ. Մաքքուաա, Ա. Միռապօ, Ա. Թուրնէյսըն. Անդամք Վարչական Խորհրդոյ։
Մ. ՇԱՐԼ ՌՈՊԷՐ. Տնօրէն հրդեհի ճիւղին։
Մ. ԱԼՊԷՐ ՖՕՌ. » կենաց ճիւղին։
Մ. ՍԻՄՈՆ ԳԱՑՍԷՐԼԵԱՆ. Մասնաւոր Տնօրէն ի Կ. Պոլիս.
Ղալաթիա, Գարաքէօյ Եէնի-Խան։
Ընկերութեան դրամատունն ՕՍՄ. ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆՑ ԲԱՆՔԱՆ

1828
L'UNION
DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	ֆրանք	127	ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	»	15 1/2	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն հետէ մինչև ցարդ վճարեալ վնասներ	»	72	»
1894 ի վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	258	»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

1. Ուղղակի ի դէպ մահու վճարելի ապահովագրութիւն	Vie entiere
2. Խառն ապահովագրութիւն	Assurance mixte
3. Ժամանակաւոր ապահովագրութիւն	» à terme fixe

4. Գոմպինէ (Combinée) ըսուած ապահովագրութեան տեսակը որ մի միայն 20 և 25 տարիներու համար տեղի կ'ունենայ. ապահովագրութիւնը կատարուած օրէն ապահովագրեալ գումարին համեմատութեամբ Ընկերութիւնը իւր դաշնագրին միջոցաւ (police d'assurance) ստորագրութեան ներքև, շահաբաժինները կ'երաշխաւորէ, որով դաշնագրին լրացեալ պայմանաժամուն թէ ապահովագրեալ գումարը կը վճարէ և թէ երաշխաւորութեան ներքև առնուած և առաջուց որոշուած շահաբաժինները։

Իւնիոն Ընկերութեան 127 միլիոն դրամագլուխը և պահեստի դրամը, ապահովագրած 258 միլիոն ֆրանքի գումարին համեմատութեամբ 50 առ %ը երաշխաւորուած ըլլալը ակներև է։

Թուրքիոյ Գլխաւոր քաղաքաց մէջ փոխ գործակալութեանց համար, պատուաւոր երաշխաւորութեամբ բարոյականի տէր անձինք կը փնտռուին։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎՍԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ — 20 ՍԷՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ · ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ
28

Ա. ՄԱՅԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՈԼԻՍ ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԳԼՈՒԽԸ
ԵՒ
ՂԱԼԱԹԻԱ ԹԻՒՆԷԼԻ ՊՈՂՈՑԱՆ

Եղանակին համաձայն, մեծ քանակութեամբ եւ վերջին նորաձեւութեամբ հագուստներ բերուած են արանց եւ տղայոց համար։

ԱՆԳԼ. ԱՆԹԱՓԱՆՑԻԿ ՎԵՐԱՐԿՈՒՆԵՐ Զինուորական սպաներու եւ ոչ-զինուորականներու համար անգլիական անթափանցիկ վերարկուներ։
Ֆրանսացի սպայից յատուկ «ժարօնէ» անթափանցիկ վերարկուներ։

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ED NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Եշ. 19 2 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 20 3 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 21 4 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչև Պաթում, առաւօտեան ժամ 11ին։
Դշ. 21 4 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 22 5 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուբ. 23 6 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Փետր. 20 3, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող զինուորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զացող շոգենաւերին 263

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑՆԱԿԱՆ և ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորապէս Բանող
Փարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible] Նաւագնացութեան և այլ տեղեկութեանց համար [illegible]
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց Թ. 10
33

ԼԻՆԻՄԱՆ ԺԵՆՕ

40 ՏԱՐՈՒԱՆ ՑԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ալ ճարկ չկայ խարելու եւ փոխելու.
MARQUE DE FABRIQUE
Ընդունուած է անասնաբոյժերու եւ անասնաբոյծերու կողմէ.

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՄԱՐՔԱՆ

Այս դեղ անմիջապէս եւ անվրէպ կը դարմանէ ձիերուն կաղալը, ճմլուածքները, ոտքերու դալնալը, ցուլկի վէրքը, ծունկի ուռեցքները, ջղերու անշարժութիւնը, ոտքի ուռեցքները ինչպէս նաեւ կը վանէ կարգ մը հիւանդութիւններ։ Գին վեց ֆրանք։

Ի Փարիզ Սէնթ Օնօրէ փողոց Թիւ 275, Մէսնիլիէ եւ Ընկերութիւն։

Վեց ու կէս ֆրանքով ուզուած տեղը կը յանձնուի։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը գտնուի Մէզիքի, Գասապեան, Քիւչիւքեան ու Քանզիք եւ այլ մեծ դեղավաճառներու քով։ 356 33—52

ՆՈՐ ՈՒՂԵՑՈՅՑ

ՄԵՍԱԺԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի երթեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթուդարձին հանդիպելով ի Հավր։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի։ Մարսիլիաէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ սեպտ. 21էն, դէպ ի Պիրէոս, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, սեպտ. 28էն սկսեալ, դէպ ի Քալամաթա, (փոփոխակի Քաթաքօլօ) Շիրա, Սէլանիկ, Տէտէ-Աղաճ, փոփոխակի Քավալա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առաւօտեան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալայէն), հոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոսէն, հոկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնըհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 1էն սկսեալ Սուլինա գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոս հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ամեն տասնըհինգ օրը Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց ուրիշ շոգենաւ փոխադրութեան) Վաթի, Սամոս, փոփոխակի Հռոդոս, Պէրութ, Լառնաքա, Մերսին, Իսքէնտէրուն, Լաթաքիա, Թրիպոլի, նորէն Պէյրութ, Աղեքսանդրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաւ փոխադրութեամբ, Պէյրութ դէպ ի Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնըհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակի Սերով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 425

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

L'ANCRE ԼԱՆՔՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ — 1871 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիշի, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական, նախագահ
» Ռօտոլֆ Հոնոս, դեր-նախագահ
» Ժօզէֆ Հոնոս, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական
» Ֆօլօման Նարօ » » »
» Անթուան Բրօբէշ տ'Օսթէն
Թէոտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սաբաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՑԻ
Գլխ. Գործակալ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ Կ. Պոլիս, Պօսթանեօղլու խան Թիւ 7, 302

ԿՈՍՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԱՇՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԳԵՀՈՆՆԵՐՈՒ
ՊԱՀՃԷ ԳԱՓՈՒ, ՌՈՒԹՈՒԼ ԽԱՆ, ԹԻՒ 7, ՍԹԱՄՊՕԼ

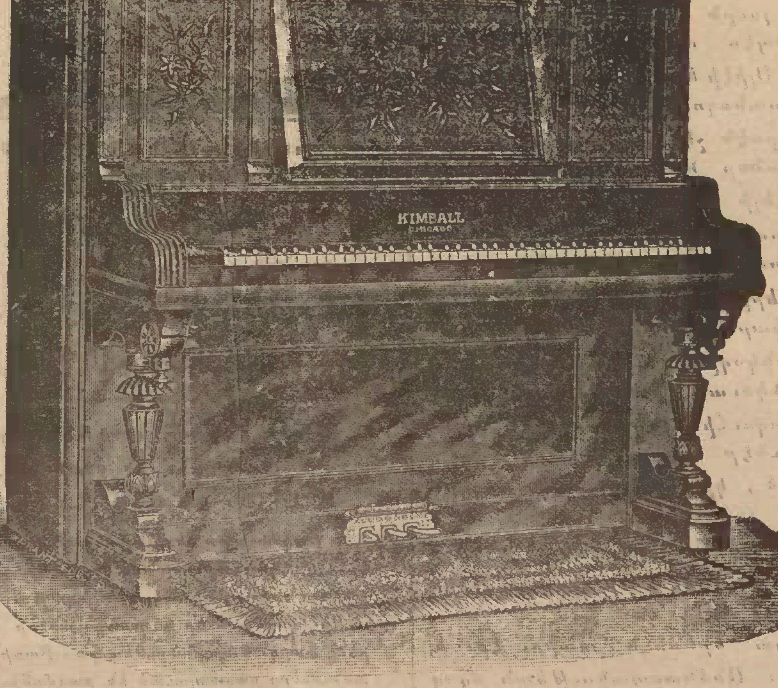

W. W. KIMBALL & C°
ՇԻԳԱԿՕՅԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ
ԳՈԼՈՄՊԻԱՅԻ «ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ»
ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍՏԱՑԱԾ
ՁԱՅՆ.— ՔԱՂՑՐ ԵՒ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿ
ՇԻՆՈՒԱԾՔ.— ՃՈԽ ԵՒ ԶՕՐԱՒՈՐ

Ամերիկեան ապրանաց գերազանցութիւնն աշխարհածանօթ է արդէն. միայն թէ գներու համեմատաբար բարձրութեան պատճառաւ դիւր մատչելի չեն համարուած այս երկրին մէջ։ Կոստիկեան եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան թէ մասնաւոր համաձայնութեան մ'եկած են այս գործարանին հետ, Պոլսոյ, Եգիպտոսի, Պուլկարիոյ եւ բոլոր Արեւելքի մէջ այս ընտիր գործիները ծանօթացնելու համար, որով կրնան նոյն իսկ յԱմերիկա ծախուած գիներէն շատ աժան վաճառել զանոնք։

Արգոյ յաճախորդը, փոխանակ Բերայի հնձանախս խանութները դիմելու, երբ մեր վաճառատունն այցելել հաճին, փորձով պիտի տեսնեն թէ հասարակ դաշնակի մը գնէն քիչ մը աւելի վճարելով պիտի կարենան այս պատուական Դաշնակներէն եւ երգեհոններէն ստանալ։

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ՍԱԼԼՈՒՈՂ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ
ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՆՍ

Ցուցուած մահճակի մէջ հայելաւոր սքանչելի դարանի մը ձեւն ունենալով, բացուած ատեն իւր ամեն պէտքերովը կատարեալ եւ հանգստաւէտ անկողնի մը կը ներկայացնէ։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒԻՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Առանց գմելիներ Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ժօն Նովիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մեծածանօթեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ գմելիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական սառերը չճանչցողներ գայթակղ կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր գմելիներուն վարկը կը կորսնցնեն։

Ժօն Նովիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել գմելիներու, ածիլիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գծուած մարքային ու անգլիական սառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26ին հաստատուած է։

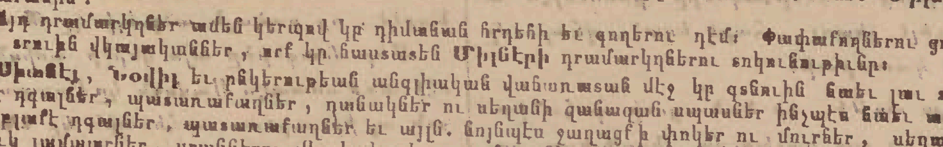

Սիտնէյ Նովիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլնէր գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն Միլնէրի դրամարկղներու առաւելութիւնը։

Սիտնէյ, Նովիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակ դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ արծաթ բլաքէ դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրճեր, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրահներու մէջ կախուելոյ լամպարներ, ցամաքային ու ծովային զինուորական յատուկ կոնակներ, բոքիայի մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եկած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ
1895 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՄԱՐՏ 8

Վոսփորէն [illegible] շոգենաւեր

1 15	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենիք.Մրկ.Ր.Հիս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
1 15	Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
1 15	Գնտ.Վնք.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.
1 30	Պէյզ.Բշպ.Չպզ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնիք.Չէնկ.Պէյլ.Գզկ.
2 15	Ենմ,Մէզպ,Պէօյք,Թրպ,Ենք.ՍԹՆ.Միրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պէշքթ.
2 15	Պէյզ.Բշպ.Ենք.Գնլ.Պօյճ.Ր.Ա.Հս.Գնտլ.Արն.Չնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Պշք.Գապ.
2 50	Ր,Ա.Գվ.Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյք.Բշպ.Չպք.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտ,Վանի.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ.
3 25	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Եէնք,ՍԹՆ.Միրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ,Արնվ,Գրչ.Օրթ,Պշկ,
5 —	Պէյ,Բշպ,Չպզ,Գնլճ,Ա,Հ,Գանտլ,Վնք,Չնկք,Պէյլ,Գզկճ,Պշք,
5 —	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պյճ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
5 45	Ենմ.Մէզ.Պէօյք-Թրպ.Պէյզ,Ենք.ԻսԹ.Միրկ.Պօյճ.Ր Հս Պէպ.Արվ.Գրչ.Օրթ.Պշկ.
6 30	Պէյզ,Բ,Գնլճ,Մրկ,Ր,Ա,Հ,Գանտլ,Արն,Չնք,Պէյլ,Օրթք,Գզկ,Պշկ,
7 15	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Բշպ.Են.Մրկ.Գնլ.Ր.Ա.Հս.Գնտլ,Պէպ.Արն.Գրչ,Չնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Պշթ.
7 45	Ա.Ր.Գվ.Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
8 45	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյք.Բշպ.Չպզ.Գնլ,Ա.Հս.Գնտլ.Վան.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ.
9 —	Եէնմ,Մէզ,Պէօյ,Թար,Ենք.ՍԹՆ.Պօյճ.Ր.Հիս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշք.
9 45	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Ենք.Գնլ.Ա.Հս,Գնտիլ,Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ,
10 15	Ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Օրթ.Պշկ.

Կամուրջէն Վոսփոր մեկնող շոգենաւեր

2 45	Պէշկ.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպ.Ր.Հ.Միրկ.Եէնք.Թրպ Պէօյ-Մէզպ-Եէնմ.
3 20	Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հ.Գնլ.Չպզ.Բշպ.Պէյզ,
3 45	Գապ.Պշկ.Իսկ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Չնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ,Պքզ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
4 05	Պշկ,Օրթ,Գրչ.Արն.Պէպ.Ր,Հ.Մրկ ՍԹՆ.Ենք.Թրպ,Պէօյք,Մզպ,Ենմ,
5 15	Պշկ.Օրթ.Գրչ,Արն,Պէպ,Ր,Հ,Պօյճ,ՍԹՆ,Ենք,Թրպ,Պ օյ.Մզպ.Ենմ.Ր,Ա,Գավազ
5 —	Գպթ.Պշկ.Գզկ,Պէյլ.Չնկ.Վնք,Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Բշպ.Պէյզ,Ենք.
6 —	Գապ.Պշկ,Օրթ,Արվ.Պէպ.Ա.Ր.Հս.Մրկ.Ենք.Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
7 —	Պշ.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Ր.Հ.Պօյճ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
8 30	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
9 15	Պշք,Օրթ,Պէյլ,Չնկ,Գնտլ.Արվ.Ր Հս.Պօյճ,Ենք,Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
10 5	Գապ.Գզկ,Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ,Ա,Հ.Գնլ.Չպզ.Բշպ.Պքզ.Մզպ.Ր.Ա.Գվ.
10 20	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Մրկ,Իսթ.Ենք,Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ,
10 50	Գապ.Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ.Պքզ.Պէպ.Ենմ.զացող [illegible] պիտի հաղորդակցի.
11 10	Պշկ,Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Չպզ.Բշպ.Պզզ.
11 20	Պշկ.Պէպ.Ր,Հս,Մրկ.ՍԹէն.Ենք.Թրպ.Պէօյ Մզպ.Ենմ[illegible]
11 30	Պշկթ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գանտ. Պէտէք
12 15	Պշկ, Օրթ, Գրչ. Արն, Պէպ,